

Plantejament didàctic i organització del curs 2004-2005

1. Presentació inicial	p. 1
2. Diari	p. 9
3. El vídeo	p. 34
4. Conclusions	p. 45
5. Annexos	
Annex1: Presentació inicial a l'alumnat del curs	p. 50
Annex 2: 'Anem a l'audiència!'	p. 51

PRESENTACIÓ INICIAL

Amb l'objectiu d'editar una publicació digital com a eina de desenvolupament i d'interiorització de valors relatius a les Tecnologies de la Informació i la Comunicació (TIC) i a la identitat nacional catalana, vaig pensar que fóra bo de poder enriquir l'esmentada edició amb materials multimèdia que fossin adients al desenvolupament dels continguts que volíem donar a la publicació i que contribuïssin, d'acord amb el projecte educatiu de l'IES Salvador Espriu de Barcelona, a potenciar l'ús de les TIC i, alhora, a integrar valors positius que s'hi relacionen.

Per tal de dur a terme aquest propòsit durant el curs 2004-2005, es va plantejar a la direcció del centre la necessitat de crear un grup d'alumnat pilot de 4t d'ESO que es comprometria a cursar en dos quadrimestres consecutius dos crèdits variables tipificats, *Diari* i *El vídeo*, amb els continguts assignats al currículum oficial, però amb la peculiaritat de desenvolupar temàticament la proposta esmentada de reflexió a l'entorn dels usos TIC.

Una primera eina ja la teníem endegada i consolidada: la revista [Sinera](#), confeccionada des del crèdit variable *Revista* i emprant els mitjans informàtics ja que la redacció tenia la seva seu en una de les aules amb equipament informàtic per a un grup de fins a vint alumnes del centre. Tanmateix, la revista sortia impresa un parell de cops cada curs (febrer i juny) cosa que forçava la selecció de notícies que poguessin anar més enllà de l'actualitat estricta. Atesa la bona acceptació del crèdit entre l'alumnat, finalment es va optar per obrir un nou espai per a la pràctica periodística al centre en format exclusivament electrònic i gestionat des del crèdit variable *Diari*, crèdit que, com el de *Revista*, s'ofereix a l'alumnat de 4t d'ESO, Calia, però, confegir-lo i dotar-lo d'uns continguts inicials i permanents que esdevingués la base de futures edicions. Així, doncs, aprofitant la llicència retribuïda que em va concedir el Departament d'Educació, vaig posar fil a l'agulla. Així va néixer el diari digital de l'IES

Salvador Espriu de Barcelona, *Les hores*, disponible per Internet des de l'espai web del centre <http://www.xtec.net/ies-espriu> o bé <http://www.iesespriu.org/hores>.

Abans d'iniciar l'aventura editorial amb el grup pilot, ja tenia dues qüestions definides: el títol i el format de la publicació.

El **títol**, *Les hores*, respon a un doble referent:

- al món del poeta que dóna nom al centre, ja que es com es titula un dels seus llibres de poesia, d'aquesta manera continuàvem la línia encetada amb la revista *Sinera*;
- a l'acostament que buscàvem de compromís amb el present i, en concret, amb la implicació en l'extensió d'ús de les TIC, com a tecnologies característiques del segle XXI.

Quant al format, l'espai web es va dissenyar el juliol del 2004 amb el programa FrontPage. Aquest disseny inicial, al llarg del curs es va anar modificant i adaptant a les necessitats sorgides i a les possibilitats reals.

Per començar, vaig crear la maqueta de l'espai web, cosa que vol dir haver pensat com estructurar la informació. Això no significa que qualsevol professor/a que vulgui editar una revista hagi de ser un especialista en l'edició de pàgines web. Tanmateix, encara que no la faci personalment, sí que n'ha de tenir ben clara l'estructura per explicar-la a qui s'hagi d'encarregar del disseny i perquè sigui l'adequada per encabir les informacions que es volen transmetre. A la fi, com a arquitectura de navegació, vaig optar per l'estructura jeràrquica composta, model força utilitzat al món acadèmic. Hi hauria:

- Una pàgina principal dividida en tres columnes. A l'esquerra els menús: Observatori digital, .cat, Poder digital, Enllaços, Qui som
- Una pàgina per a cadascuna d'aquestes seccions amb submenús que conduïssin a d'altres pàgines
- Pàgines corresponents a cadascun dels submenús, estructurades en informació d'actualitat ('Noticiari'), aspectes de debat ('...però, de què se les heuen?' i 'Parlem-ne'), microcasos ('Posem un exemple') i propostes didàctiques.

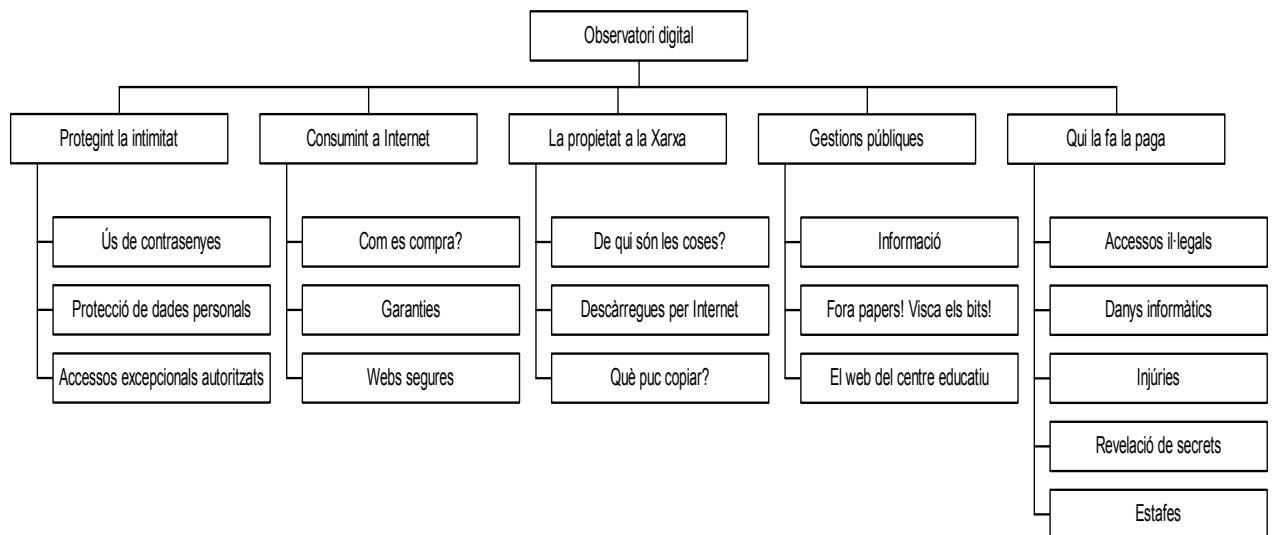
Pel que fa a les estratègies de cohesió, vaig decidir mantenir un marc capçalera en totes les pàgines amb el títol de la publicació amb uns components bàsics idèntics i una barra lateral d'accés als menús. Per facilitar la navegació, vam decidir utilitzar a sota de la capçalera una línia on s'anés ressenyant l'itinerari (xxx > zzz > **yyy**) seguit -

per tal de fer saber sempre la situació en la navegació (es marca la pàgina activa amb una intensitat de color diferent) i afavorir el retorn a qualsevol pàgina d'interès. Tot plegat es va construir mitjançant una pàgina de marcs.

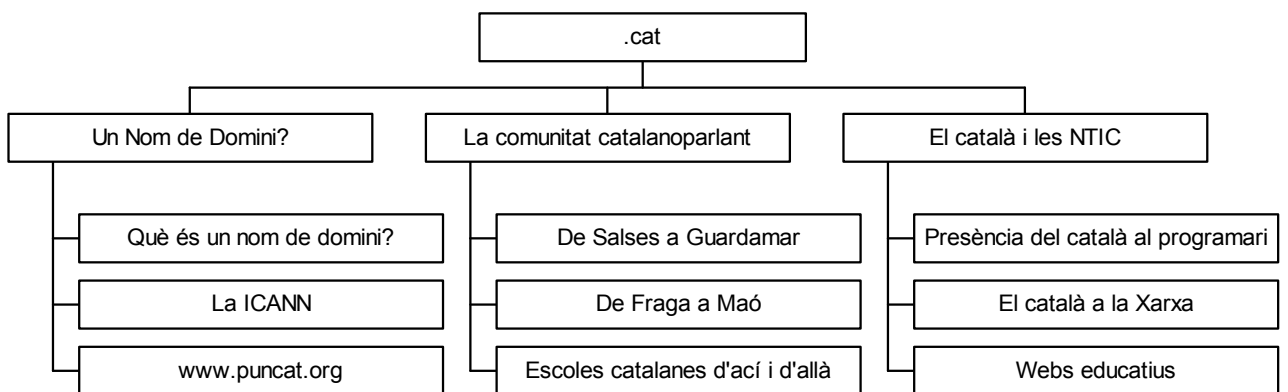
Pàgina principal:

Les hores Publicació digital de l'IES Salvador Espriu (Barcelona)		
Observatori digital	Selecció de notícies (amb enllaços a les pàgines corresponents)	Lema extret de l'Espriu o de <i>Les hores</i> de Josep Pla.
.cat		
Poder digital	Titular Text resumit notícia	Recomanacions
Enllaços	Titular Text resumit notícia	
Qui som	Titular	

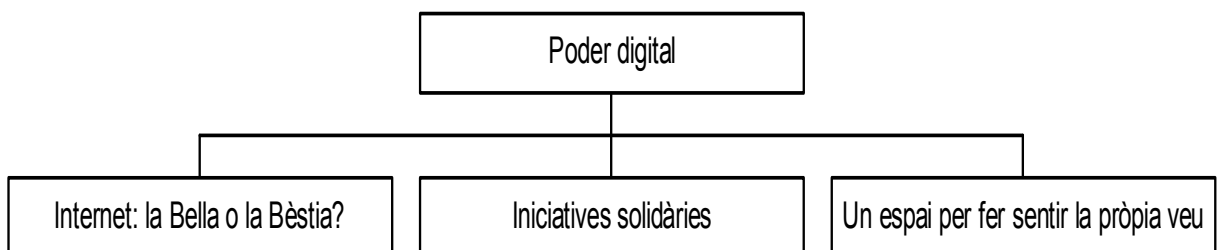
1.

2.

3.

4. Enllaços

Una única pàgina amb enllaços d'interès espais on-line classificats per:

- Publicacions d'interès sobre NTIC i educació
- Altres

5. Qui som

Una única pàgina per explicar (potser amb l'ajut d'una pel·lícula) qui som, què fem, per què ho volem fer i com ho volem fer. Inclourà, òbviament, la facilitació del contacte (e-mail).

Creació dels continguts

- Pàgina principal:
 - a) NOTICIARI BREU:
 - Cerca de notícies al mateix centre o bé per Internet relatives a les NTIC.
 - Redacció, correcció i nova redacció (vegeu quadre annex)
 - Aprenentatge de les tècniques d'hiperenllaç (inserció de l'hiperenllaç en el mateix text ressaltat, en imatges, tria de l'opció d'obertura més adient –mateix marc, finestra emergent, mateixa finestra...-)
 - b) Lemes i banners: Creació d'una base de dades amb textos poètics i/o aforístics sobre els pas del temps i les estacions. Cerca de banners per establir lligams d'interès.

- Pàgines interiors:
 - a) A partir de les notícies trobades es creen grups de treball de dos o tres alumnes i se'ls encarrega la confecció d'un reportatge sobre el tema que els ha interessat. L'hauran de redactar a partir d'un esquema, fer-ne una presentació web (aprofitem per introduir-los en la utilització del Redactor del Mozilla) i esposar oralment a la resta de companys el resultat amb l'ajut d'un videoprojector. Exemple de temes sorgits: "Copyright? Copyleft!", "La ciberocupació", "Les NTIC al centre", "Peer to peer", "La firma electrònica", "La comunitat catalanoparlant". Notícies i material dels reportatges (fotografies, entrevistes) es van inserir a les diferents pàgines i hi resten salvant l'escull de l'actualitat més immediata.

- b) Partint també de les notícies trobades, en una segona fase, s'elaboren microcasos, és a dir, guions de ficció que, en aquests cas, parteixen de les notícies reals. Per a la redacció dels microcasos es poden utilitzar recursos diversos: narrativa, exposició esquemàtica de fets fent servir un PowerPoint o un Flash, elaboració d'un guió de vídeo o de ràdio.

Precisament, per seguir aquesta via, vam pensar que fóra convenient d'oferir el crèdit variable *El vídeo*, de forma complementària al de *Diari* (d'acord amb l'organització curricular del centre, el primer quadrimestre, un grup d'alumnes de 4t d'ESO cursaria *Diari* i el mateix grup cursaria *El vídeo* al segon quadrimestre). L'alumnat participant en aquesta experiència pilot va ser advertit d'aquesta peculiaritat al moment de triar els crèdits. Val a dir que, de cara al futur, i un cop endegat el diari, no es té per què mantenir aquesta exigència de continuïtat, però en aquest moment inicial em va semblar una bona idea per enriquir els materials presentats. Val a dir, també, que la resposta de l'alumnat, tant pel que fa a la motivació com pel que fa als aprenentatges va superar amb escreix les meves expectatives. A més, buscant materials pedagògics per construir els materials de la llicència, vaig topat amb l'experiència *Just Think!* que concorda de ple amb els objectius pedagògics de què volia dotar el meu projecte¹.

Durant el curs 2004-2005, des del punt de vista del contingut, aquesta publicació va tenir com a centres d'interès: la **reflexió sobre l'ús de les TIC**, en general, i una focalització en la **comunitat lingüística dels Països Catalans**, en particular, amb la idea d'endegar i participar en un projecte que fos un viu exemple de l'anomenat 'esperit de la Xarxa', aquell que l'ha fet créixer i que es basa en la comunicació horitzontal i la cooperació. Un projecte ambiciós i per al qual vam prendre de model la tasca de Vilaweb i que va rebre el nom d' [Escoles en Xarxa](#).

L'arbre de continguts del diari es va desplegar a partir de quatre branques:

1. **seguiment de l'actualitat** (portada) a partir del qual es va anar generant material de reflexió que ha quedat recollit en
2. **seccions amb propostes d'informació, formació d'opinió i debat i**
3. **espai d'enllaços**
4. **espai de participació.**

¹ *Just think!* és un projecte d'alfabetització digital *made in USA* que, partint de la base que l'educació consisteix a donar a l'alumnat una manera de "construir significat", utilitza el vídeo i la xarxa per fer que l'alumnat de zones marginals expliqui la seva realitat (<http://www.justthink.org/>).

- El **seguiment de l'actualitat** va consistir a
 - seleccionar notícies sobre conflictes produïts per l'ús de les TIC
 - explicar què s'estava fent al centre en matèria de TIC
 - analitzar-hi la presència del català
- Les seccions amb **propostes d'informació, formació d'opinió i debat** es van agrupar sota el títol d'**Observatori digital, Poder digital i .cat**. Els continguts es desglossaren en:
 - recollida de notícies sobre conflictes sorgits arran de la implantació de les TIC (p.e. la d'una condemna a una noia per haver fet ús indegut de l'e-mail d'una companya, l'enviament d'un acudit sobre el cap d'una empresa a través de l'e-mail...) i debat al voltant des de la secció '*Parlem-ne*'.
 - informació per facilitar l'esmentada reflexió (p.e. si es tracta de la propietat intel·lectual, oferir, a partir dels enllaços de la secció '*...però, de què se les heuen?*', informació sobre l'evolució històrica d'aquest dret, contingut, formes d'exercici...; a propòsit de la campanya pel domini .cat, fer conèixer com funciona la Internet Corporation for Assigned Names and Numbers (ICANN)
 - creació de microcasos, alguns en vídeo, per induir la reflexió sobre què cal fer per resoldre els esmentats conflictes, exposats a la secció '*Posem un exemple*' (elaboració d'una història, plantejament d'arguments d'acusació i de defensa de les accions realitzades)
 - propostes didàctiques (p.e. elaboració de decàlegs, redacció d'articles d'opinió, simulació de judicis amb arguments enfrontats...)
- A l'apartat d'**enllaços**, hi ha remissions al recursos presents a la Xarxa que ens han estat de major utilitat per fer la nostra feina (revistes, enciclopèdies, espais webs personals o institucionals...)
- **Integració de la nostra feina a [Escoles en Xarxa](#)**, un sistema de blocs, promogut per la revista *Escola Catalana* d'Òmnium Cultural i *Vilaweb*, que permet de tenir corresponalsies en diversos instituts dels països de parla catalana, no exhaustives, però sí representatives, des d'on es relaten amb les diferents veus dialectals les diverses realitats de la comunitat educativa dels Països Catalans.

Quant a l'avaluació, els criteris generals per a ambdós crèdits van ser els mateixos tal i com es feia constar a la presentació inicial facilitada a l'alumnat el primer dia de curs, ocasió en què se'ls va presentar el [programa genèric](#) a mode de contracte i es va

posar especial èmfasi en la importància de la feina d'equip i els aspectes de respecte a l'organització de les tasques que comporta.

a) Aspectes que es tenen en compte a l'hora d'avaluar

- Intervencions a classe amb educació, puntualitat i regularitat.
- Aportació d'idees i material al treball d'equip.
- Coordinació i integració en la tasca comuna.
- Presentació puntual i acurada de tots els treballs requerits.
- Estudi i assimilació dels principals conceptes.
- Capacitat d'anàlisi crítica dels textos propis i aliens.

b) Mètode d'avaluació

- Correcció i puntuació de quatre treballs amb característiques definides per la professora.
- Correcció i puntuació d'un treball periodístic de lliure elecció.
- Valoració de les intervencions orals.
- Valoració del resultat final (aportació final a l'edició del diari electrònic).

Cadascun d'aquests apartats constitueix un 25% de la nota final de cadascun dels crèdits.

DIARI

Diari és el títol d'un crèdit variable tipificat² interdisciplinari. Aquesta darrera característica permet que es pugui oferir des de diverses àrees. Tanmateix, optar per fer-ho des de la de Llengua catalana i literatura permet garantir que la publicació sigui majoritàriament en la llengua del país sense haver d'arriscar en el control de la qualitat lingüística. Així mateix, convé treballar en la coordinació, si més no, amb d'altres matèries: Informàtica, Visual i Plàstica...

Programació

Introducció

Aquest crèdit, *Diari*, persegueix un doble objectiu: analitzar com es construeix una realitat paral·lela a través de l'ús dels diferents gèneres periodístics, tant en l'aspecte actiu com en el passiu, i arribar a editar una publicació digital.

La tasca que s'hi du a terme complementa, per una banda, l'estudi de les llengües i, per l'altra, contribueix a enfortir el sentiment de pertinença a un col·lectiu i a la consegüent implicació en el funcionament democràtic de l'institut. Així mateix, és un mirall de la nostra convivència, tant per la gent de fora com per als que hi gestem el dia a dia.

El currículum de la matèria es desenvolupa en un total de trenta-cinc hores lectives amb una periodicitat de dues hores setmanals. Bàsicament, consisteix a seguir, comentar i reproduir l'estructura i els continguts dels diaris, preferentment en llengua catalana, per analitzar-ne components, tipus i gèneres periodístics dels quals poder extreure models, idees i patrons aplicables a la tasca de fornir la informació que interessa als membres del nostre col·lectiu.

En el terreny dels valors i les actituds, aquesta matèria ha de contribuir a desenvolupar l'esperit crític i el contrast de les diverses opinions, a aprofundir en els mecanismes d'escriptura tant en la seva vessant estrictament lingüística com en la informàtica i, sobretot, a aprendre que els textos periodístics poden arribar a exercir un gran poder i que, per tant, cal saber-los llegir bé i relativitzant-los i situant-los en el context corresponent.

Objectius generals

1. Llegir textos periodístics de diversa tipologia.
2. Comentar textos periodístics.

² ORDRE de 3 de juny de 1996. Organització i avaluació dels ensenyaments de l'ESO.

3. Saber interpretar textos periodístics.
4. Concretar la interrelació entre els textos periodístics i una determinada ideologia i/o funció social
5. Organitzar el treball en equip.
6. Debatre els temes d'actualitat des dels diferents punts de vista.
7. Discutir sobre l'enfocament de la informació.
8. Observar i saber-ne exposar els resultats de forma convincent o amb aparença d'objectivitat.
9. Crear textos periodístics de cadascun dels gèneres.
10. Analitzar i corregir textos periodístics de producció pròpia
11. Utilitzar les diferents fonts d'informació.

Continguts

a) Fets, conceptes i sistemes conceptuals

1. Els diaris digitals (2 sessions)
 - 1.1. Tipus segons temàtiques i suport
 - 1.2. La importància del referent
 - 1.3. Característiques específiques del mitjà digital
 - 1.4. Diaris i *blocs*
2. L'equip de redacció i les seccions (1 sessió)
3. Gèneres periodístics (12 sessions)
 - 3.1. Notícia
 - 3.2. Crònica
 - 3.3. Entrevista
 - 3.4. Reportatge
 - 3.5. Article d'opinió
 - 3.6. Crítica
4. Components gràfics (2 sessions)
 - 4.1. Maquetació
 - 4.2. Titulars i entrades
 - 4.3. Infografia
 - 4.4. Fotografia
 - 4.5. Dibuixos
 - 4.6. Acudits i vinyetes
5. Espais de participació (2 sessions)
 - 5.1. Col·laboracions
 - 5.2. Cartes al director

5.3. Concursos

5.4. Passatemps

6. Publicitat (1/2 sessió)

7. Seccions especials (1/2 sessió)

7.1. Quadern literari

7.2. Esports

7.3. Altres

b) Procediments

1. Elaboració d'una publicació periòdica que tingui com a referent l'institut.
2. Recerca de material periodístic divers.
3. Comentari en grups del material i exposició de les conclusions al grup-classe utilitzant mitjans informàtics (vídeoprojector, presentacions, webs...)
4. Lectura comparada de textos informatius sobre un mateix fet.
5. Utilització de les diverses fonts (entrevistes, bibliografia, recerca per Internet...)
6. Utilització de programes d'edició de pàgines web.
7. Observació i seguiment de la realitat quotidiana del centre.
8. Elaboració d'hipòtesis de treball.
9. Corroboració objectiva d'aquestes hipòtesis.
10. Confecció de textos periodístics de diferent tipologia.
11. Discussió en grup dels aspectes formals d'aquests textos.
12. Correcció dels textos a partir de la crítica realitzada.
13. Correcció dels textos d'acord amb les normes lingüístiques i el registre escaient.
14. Apropament del concepte de periodisme i a la importància de la seva incidència social.

c) Valors, normes i actituds

1. Respecte a la diversitat d'opinions.
2. Comprensió del paper dels mitjans de comunicació a la societat actual.
3. Esperit crític tant en la lectura com en la redacció de textos.
4. Participació i integració en la tasca col·lectiva del centre.
5. Capacitat d'observar els esdeveniments socials, explicar-los i fer-se entendre de forma clara.

Objectius terminals

1. Aprendre a fer el seguiment de l'actualitat dia a dia i materialitzar-lo en una publicació digital
2. Idear, gestar i materialitzar successives edicions d'un diari digital escolar.

3. Planificar i repartir la feina d'equip.
4. Captar la informació que interessi el col·lectiu al qual s'adreça la publicació.
5. Contrastar la informació obtinguda a través de diverses fonts i presentar-la de forma atractiva i políticament correcta.
6. Valorar críticament l'elaboració dels diferents textos.
7. Conèixer diferents publicacions digitals tant d'àmbit català, com espanyol o d'altres llengües, especialment les de la Unió europea.
8. Analitzar els elements que componen els diferents gèneres periodístics.
9. Redactar textos periodístics amb claredat, coherència, cohesió, adequació i correcció lingüística.
10. Adoptar una actitud crítica sobre els continguts ideològics de les publicacions estudiades.
11. Valorar la consulta del diari com a mitjà de maduració personal.
12. Ser tolerant i crític amb els missatges de les altres persones i autocrític/a amb els propis.

Avaluació

a) Aspectes que es tindran en compte a l'hora d'avaluar

- Intervencions a classe amb educació, puntualitat i regularitat.
- Aportació d'idees i material al treball d'equip.
- Coordinació i integració en la tasca comuna.
- Presentació puntual i acurada de tots els treballs requerits.
- Estudi i assimilació dels principals conceptes.
- Capacitat d'anàlisi crítica dels textos propis i aliens.

b) Mètode d'avaluació

- Correcció i puntuació de quatre treballs amb característiques definides per la professora quant a tema i gènere.
- Correcció i puntuació d'un treball periodístic de lliure elecció de tema i de gènere, amb consulta prèvia al grup classe.
- Valoració de les intervencions orals (presentacions de feina pròpia al grup-classe, comentaris a la feina de la resta de grups).
- Valoració del resultat final (aportació final a l'edició de la revista: respecte al calendari acordat, idees enriquidores i/o innovadores, capacitat de lideratge, motivació, capacitat de reacció i/o adaptació...)

Cadascun d'aquests apartats constituirà un 25% de la nota final del crèdit.

Temporalització

20 sessions per a desenvolupament dels continguts (repartides segons consta en l'enunciat de Continguts)

11 per a pràctiques creatives

3 visita a l'Audiència Provincial de Barcelona

1 valoració final i repartiment de notes

Organització de la feina

1a part:

Anàlisi de **diaris digitals**, seguiment i recull de **notícies sobre TIC**, redacció de notícies, debat i crítica d'aquestes activitats.

Objectius: conèixer els procediments característics dels mitjans de comunicació digitals, detectar aspectes conflictius en l'ús de les TIC i debatre'ls.

Procediment: L'aplec d'informació i les primeres pràctiques es duen a terme de forma individual i en parelles (estructura condicionada per l'ús de l'ordinador). Les feines acabades s'envien per correu electrònic a la professora amb una data límit, cosa que en facilita la correcció en format electrònic, el comentari per part d'altres membres del grup-classe i l'estalvi de paper.

Aquesta fase permet de fer l'avaluació inicial i d'establir les característiques dels individus del grup, cosa que ha de facilitar el treball posterior com a redacció. Al cas de feines en parelles, inicialment, l'agrupament és lliure, sempre que no es vegi necessària una intervenció per millorar el rendiment.

2a part:

Activitat central:

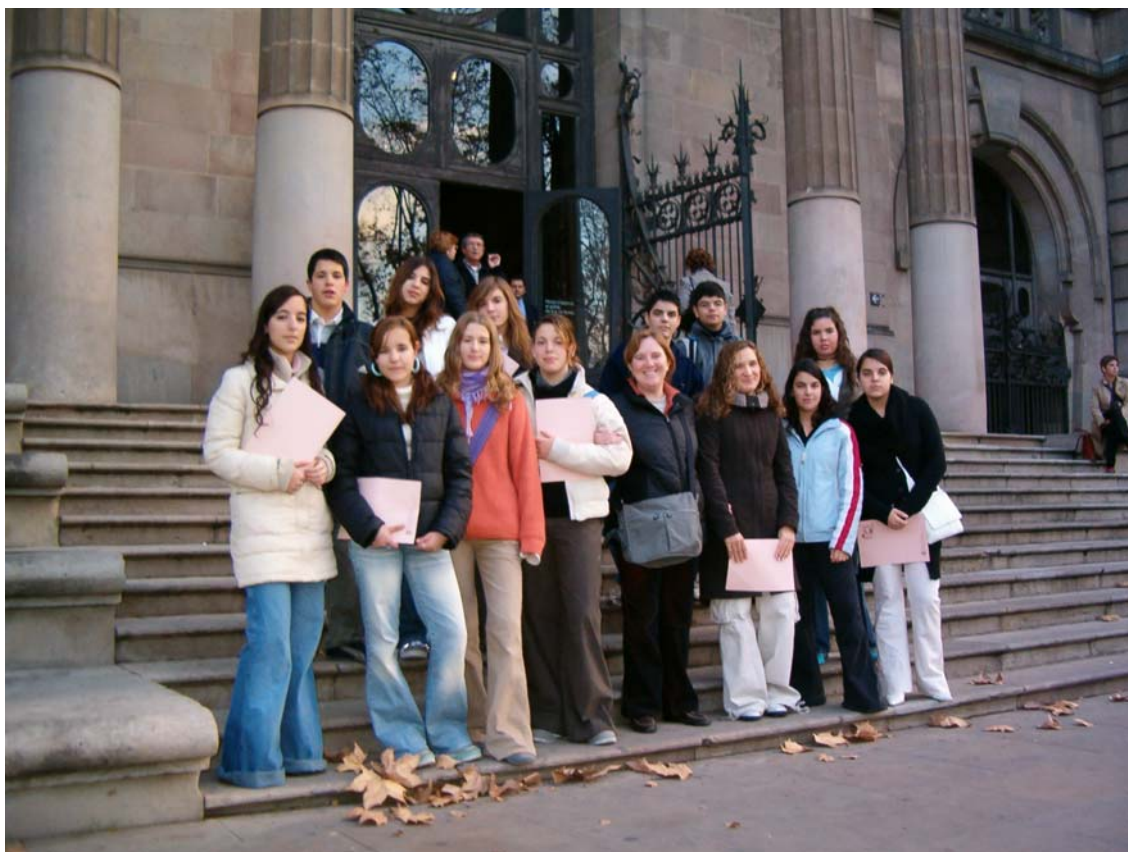
Elaboració de cròniques, entrevistes i reportatges.

Objectius:

- Aprendre a contrastar la informació
- Presentar-la en diferents formats pensant en un referent.

Procediment:

- Assistència a vistes de judicis penals i posterior redacció de cròniques individuals.
- Comentari amb el grup classe de reculls de notícies
- Presentació dels treballs al grup classe amb el videoprojector

A partir la selecció i producció de notícies duta a terme a la primera part, es trien temes relatius a l'ús de les TIC sobre els quals es vulgui aprofundir i es reestructuren els grups en funció dels interessos i les capacitats. Cada grup farà un reportatge sobre el tema escollit, p.e. ciberocupació, el sensacionalisme dels mitjans respecte a Internet, les TIC al centre, el DNI electrònic, la propietat intel·lectual, el P2P... El reportatge tindrà una primera [versió en format web](#) (s'empra el Redactor del Mozilla) que s'exposarà oralment a la resta del grup classe. Un cop fet aquest pas, es procedirà a la redacció del reportatge. La professora vetlla per l'adequada estructuració dels continguts, proposant, si escau, esquemes *ad hoc* per a cada grup, bo i fent el seguiment de l'empresa. Exemples:

TEMA	ORIENTACIONS
Ciberocupació	<p>30-11-04 Llegiu la decisió sobre el Xavi (jugador del Barça) del Centre d'Arbitratge i Mediació de l'OMPI i busqueu-hi com apliquen els quatre criteris de la UDRP per apreciar /no que hi ha ciberocupació:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Nom idèntic o confusament similar 2. Nom = marca 3. Ús no legítim del nom 4. Registre + utilització de mala fe.

	Ah! i citeu. També teniu el de la Rosa Montero per si hi hagués algun dubte. Espavileu!															
Sensacionalisme	<p>30-11-04</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Busqueu al DIEC què és sensacionalisme. 2. Internet un risc o un perill? 3. Importància de l'educació i de saber distingir (IQUA) 4. Casos concrets de tractament sensacionalista (busqueu les notícies i imprimiu pantalla i conserveu-ne les adreces per fer-hi enllaços: <ol style="list-style-type: none"> a. Suïcidis col·lectius de joves al Japó (Ahir hi va haver una altra notícia en aquest sentit) b. Pornografia infantil 5. Prepareu argument per al debat: <ol style="list-style-type: none"> a. a favor de l'ús d'Internet b. en contra de l'ús d'Internet 															
Propietat intel·lectual	<p>Desenvolueu aquest quadre, buscant per Internet les definicions que us calguin (Vikipèdia, GEC, Web jurídiques...)</p> <table border="1" style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <thead> <tr> <th style="width: 50%; text-align: left;">ABANS DE L'EXTENSIÓ D'INTERNET</th> <th style="width: 5%;"></th> <th style="width: 45%; text-align: left;">DESPRÉS DE L'EXTENSIÓ D'INTERNET</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Sistema de drets d'autor / Copyright (PROPIETAT INTEL·LECTUAL) Prohibit copiar</td> <td style="text-align: center;">=</td> <td>concepte de Copyleft</td> </tr> <tr> <td>Societat mercantilista</td> <td style="text-align: center;">=</td> <td>la Llicència Pública General (GPL)</td> </tr> <tr> <td>Domini del mercat de les grans empreses</td> <td style="text-align: center;">=</td> <td>societat del coneixement compartit</td> </tr> <tr> <td></td> <td style="text-align: center;">=</td> <td>construcció de societats més lliures, justes i democràtiques</td> </tr> </tbody> </table>	ABANS DE L'EXTENSIÓ D'INTERNET		DESPRÉS DE L'EXTENSIÓ D'INTERNET	Sistema de drets d'autor / Copyright (PROPIETAT INTEL·LECTUAL) Prohibit copiar	=	concepte de Copyleft	Societat mercantilista	=	la Llicència Pública General (GPL)	Domini del mercat de les grans empreses	=	societat del coneixement compartit		=	construcció de societats més lliures, justes i democràtiques
ABANS DE L'EXTENSIÓ D'INTERNET		DESPRÉS DE L'EXTENSIÓ D'INTERNET														
Sistema de drets d'autor / Copyright (PROPIETAT INTEL·LECTUAL) Prohibit copiar	=	concepte de Copyleft														
Societat mercantilista	=	la Llicència Pública General (GPL)														
Domini del mercat de les grans empreses	=	societat del coneixement compartit														
	=	construcció de societats més lliures, justes i democràtiques														
TIC al centre	<p>30-11-04</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Introducció: Impressions de l'alumnat (resumiu els textos que teniu i citeu-ne algun fragment directament entre cometes) 2. La xarxa informàtica de l'insti (quants ordinadors hi ha, com estan distribuïts, com són, hi ha connexió a Internet des de tots...) 3. Usos que es fan de la xarxa: cursos habituals, consultes (en horari lectiu / no), recursos addicionals –impressores, escàners, videoprojectors...-, web del centre...) 4. Qui se n'encarrega? Entrevista a la persona que porta la coordinació d'informàtica, a la direcció del centre per avaluar si considera una prioritat les TIC, a un/a professor/a que es caracteritzi per la utilització a l'àrea curricular) 5. Informació que teniu d'altres centres: fer-ne una comparativa. 6. Conclusions 															
DNI electrònic	<p>30-11-04</p> <p>Aneu bé. Feu una exposició molt clara. Ara hauríeu de contestar la pregunta que us heu plantejat de les entitats de certificació i posar enllaços a les que ho són.</p> <p>Com a darrera fase hauríeu de parlar del DNI electrònic i, sobretot, promoure debat (= plantejar els avantatges i els desavantatges) que pot tenir:</p> <ul style="list-style-type: none"> - inclusió de dades biomètriques - capacitat de control de l'estat sobre dades molt personals - límits - penseu que hi ha països com GB o P que no tenen ni tan sols DNI de paper com el nostre!!! - art. 18 Constitució espanyola 															

P2P	<p>30-11-04</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. P2P: Expliqueu que és un acrònim, què és un acrònim... Designa una situació. Significat literal: de igual a igual. 2. Les discogràfiques, editores... sempre han estat per damunt del consumidor. Els sistemes P2P permeten transferir arxius de música, imatges, vídeo... d'un ordinador a un altre: comparació amb els préstecs entre amics de discos, llibres... Feu un llistat en què s'assembla en què no. Penseu-hi! 3. Contra el que teniu escrit el P2P no és un únic programa: n'hi ha diversos i alguns com el Napster han estat condemnats i retirats del mercat.. Busqueu els que hi ha en funcionament avui dia i expliqueu-ne el funcionament.
El català a les lleis	<p>30-11-04</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Mireu que diu l'article 3 de la Constitució espanyola. 2. Creieu que tracta totes les "llengües espanyoles" de la mateixa manera? 3. ¿Qui determina quines són aquestes llengües? 4. ¿Trobeu bé aquesta manera de tractar legalment la diversitat lingüística de l'Estat espanyol? Gosaríeu proposar-ne una de millor? 5. ¿Quins problemes creieu que ha generat aquesta manera de redactar? 6. Exposeu, a tall d'exemple, el que ha passat amb la presentació del text de la Constitució europea en català (feu un seguiment del cas des de l'AVUI, Vilaweb i El Mundo, p.e.)

Aquests missatges es deixen a la subcarpeta amb el nom del tema tractat que hi ha dins de l'anomenada 'Diari' a la xarxa informàtica del centre.

Exemples de concrecions de

- Entrevistes ([Les TIC al centre](#))
- Reportatges (El DNI electrònic, ciberocupació, P2P)

D'igual a igual sense pagar

Eva i Melina

A nosaltres ens va semblar interessant saber què significa aquest sistema d'intercanvi d'arxius i per què serveix. Vam estar buscant per internet sense gaire fortuna. Finalment, se'ns va acudir una idea. Hi ha un espai anomenat [Viquipèdia](#), que de fet és una enciclopèdia oberta i en línia, en constant elaboració i actualització. No és gaire conegut, però allà va ser on realment vam trobar la informació. Ara compartim amb vosaltres el que hi vam trobar.

Peer2peer defineix un sistema de comunicació que consisteix en la d'alta de un servidor central en el qual les dades es transfereixen a través de una xarxa dinàmica.

Se sol utilitzar per a compartir de vegades lleialment i d'altres no, sons, textos, imatges i d'altres recursos de tota classe, el quals es distribueixen la càrrega de forma apropiada entre els nodes. Això fa que hi hagi una distribució massiva de fitxers, per a això els destinataris finals són alhora nodes que col·laboren en els metamissatges de la xarxa i reenvien les dades que reben a d'altres interessats.

Aquesta tecnologia promou que tothom pugui dir-hi la seva i publicar continguts de forma molt econòmica, fent que l'esquema tradicional de comunicació es trenqui, perquè abans només una minoria privilegiada econòmicament, podia permetre's el luxe de fer arribar continguts a tanta gent.

Intercanviar arxius amb el peer to peer és semblant a deixar un llibre a alguns amics, la diferència consisteix que, si tu deixes un llibre a un amic, només el deixes a unes quantes persones properes a tu, i l'hi deixes directament, però en canvi si intercanvies arxius amb el peer to peer, tothom que vulgui pot accedir-hi, i aquest procés d'intercanvi d'arxius es fa a través de l'ordinador, de manera que tu no saps a qui ho estàs deixant.

Els avantatges d'aquest sistema d'intercanvi d'arxius són molts, un d'ells és que pots baixar-te llibres, vídeos, música, i tot el que tu vulguis gratuïtament i ràpidament, per tant que no faria falta comprar-te el cd de música, els llibres o els vídeos dels teus artistes preferits.

I els desavantatges d'aquest sistema només afecten els artistes els quals fan un cd i a les seves discogràfiques, els escriptors que escriuen un llibre o els directors, actors i tot el personal que produeix una pel·lícula, ja que la majoria de la gent prefereix baixar-se tot això a partir de qualsevol sistema p2p, ja que com hem dit abans és ràpid i gratuït.

- Article d'opinió (Sensacionalisme)

JA HI TORNEM A SER!!!

Maria Morales i Alexandra Tost

Una vegada més ens presenten Internet com el dimoniet banyut. A partir d'aquí hem volgut investigar una miqueta més sobre l'exposició a Internet al sensacionalisme i els seus perills.

El sensacionalisme és la tendència a difondre les informacions d'una manera exagerada, que causi impacte, que cridi l'atenció; a la vegada que el risc es defineix com la contingència a la qual està exposat algú o alguna cosa, perill incert. Una de les solucions que hi ha és IQUA la qual revisa la qualitat de les pàgines de Internet fent servir el seu Codi Deontològic (on es destaquen els principis generals que han de ser respectats per la defensa de l'interès general i dels drets dels ciutadans). Dintre d'aquests principis generals estan la legalitat, l'honradesa, la responsabilitat, la confidencialitat, la protecció de la dignitat humana, la protecció dels menors, la protecció de l'ordre públic, la de la vida privada i la del consumidor en el marc del comerç electrònic.

ŷ alerta a Internet

S'han trobat pàgines web que promouen l'anorèxia i la bulímia com a estil de vida.

Aquestes pàgines són anomenades pro-ana i pro-mia, i a part de fotos com a exemples, contenen dietes estrictes, certs trucs per evitar que els altres se n'adonin i sovint contenen receptes de certs medicaments per perdre pes.

No obstant això, Internet té mètodes per prevenir aquest casos, per tant si voleu tenir la garantia que les pàgines que visiteu són segures i d'un contingut relacionat amb el que busqueu, hi ha una agència de qualitat a Internet anomenada [IQUA](#).

Tot i així, com que aquestes pàgines són legals, costen molt de tancar, és per això que IQUA, ha iniciat unes campanyes informatives i preventives adreçades als pares, tutors, professors i administracions públiques. També han contactat amb el [Defensor del Pueblo](#) espanyol; amb la consellera de [Benestar i Família](#), entre d'altres.

ŷ **JOVES SUÏCIDES AL JAPÓ**

Nou joves japonesos, , 7 amics i una parella, es van suïcidar el dia 13 d'octubre, després d'haver-ho pactat per Internet. les víctimes van morir després d'haver-se asfixiat a dintre de dos automòbils per inhalar monòxid de carboni. Els successos es van produir en dos llocs diferents de la rodalia de Tòquio. En un van morir quatre nois i tres noies junts en un automòbil. L'escenari va ser Saitama, al nord de la capital. A Kanagawa, al sud, dues dones més, de 21 i 27 anys, es van treure la vida.

la policia es va assabentar gràcies a un amic d'un d'ells que va rebre un missatge d'un dels suïcides dient-li el que anaven a fer.

COMENTARI

Aquest suïcidi que ha criticat tant de manera negativa els perills d'Internet, no creiem que sigui cert, que és un perill, ja que aquests joves si es volien suïcidar amb o sense Internet, tard o d'hora ho haguessin fet.

Aquesta és una de les altres qüestions polèmiques que hi ha entorn a l'Internet. Creiem que el perill no és internet sinó el mal ús que en pot fer la gent, igual que en tantes altres coses, com els cotxes, els ganivets...

ÿ **SURT A LA LLUM UNA BANDA IL·LEGAL DE MEDICAMENTS PER INTERNET.**

L'operació anomenada "Esculapi" es va realitzar a Màlaga i Madrid i va començar després que un pacient hagués ingerit una sobredosi d'un medicament obtingut il·legalment a través d'Internet, on s'havia muntat una xarxa que venia medicaments a més de 150 països d'Europa i dels EUA.

La legislació prohibeix la venda de medicaments a través d'Internet ja que els únics que ho poden fer són els farmacèutics perquè vendre sense autorització ni capacitació suposa un risc greu per a la salut pública, ja que la manca de control sanitari no garanteix ni l'eficàcia del tractament ni que se'n faci una correcta administració".

Exemple de notícia alarmista

ÿ **LA EXPLOTACIÓN SEXUAL DE LA INFANCIA** **Pornografía infantil al descubierto**

La policia detiene a 90 personas que distribuían miles de fotos por Internet

LUIS IZQUIERDO - 25/11/2004
Entre los detenidos figuran 21 menores, también acusados de almacenamiento, tenencia y distribución de material pornográfico a través de la red.

Relacionados

Monográfico - [El delito de la pederastia](#)

A FAVOR EN CONTRA I ELS SEUS INTERMEDIS...

EN CONTRA

- ý promouen l'anorèxia i la bulímia entre d'altres
- ý hom creu que Internet és un perill perquè facilita accessos a coses perjudicials com el suïcidi dels joves japonesos
- ý ajuden a distribuir productes il·legals com és el cas de medicaments sense recepta mèdica, productes de pornografia infantil, etc.

A FAVOR D'INTERNET:

- ý Internet té mètodes per prevenir aquests casos, com per exemple l'Agència de Qualitat d'Internet (IQUA)
- ý Internet no és que sigui un perill sinó un risc a causa del mal ús que en pot fer la gent, igual que en tantes altres coses.
- ý Internet no només és un caos que ajuda a promoure la pornografia infantil sinó que ajuda a organitzar agències no governamentals en contra d'aquests problemes.

INTERMEDIS:

- ý Ells tutors o els responsables dels joves que estan visitant pàgines web de l'anorèxia, haurien de controlar-los i informar-los dels tipus de pàg. webs que hi ha i del que està bé i el que no.

----- **Recursos de funcionament pràctic** -----

El web de la professora

És recomanable de tenir un espai web fet a mida de les necessitats dels cursos que s'imparteixen. L'alumnat s'acaba familiaritzant amb la consulta i, a més, hi pot tenir un accés fàcil al correu electrònic per agilitar la tramesa de materials. De fet, en comptes de preparar materials d'aula en format paper, s'elaboren ja per al format web que té els avantatges addicionals de l'accés des de qualsevol ordinador connectat a Internet i de contribuir a la sostenibilitat (s'estalvien despeses en paper i fotocòpies). I encara: podrem mantenir el materials permanentment actualitzats i al nostre gust així com les remissions a d'altres espais d'informació mitjançant els hipervincles.

L'espai anomenat '[De papers i de bits](#)' ha estat concebut com un recurs per als aprenentatges referits a la pràctica del periodisme escolar. No pretén ser cap manual de referència en aquest àmbit, sinó simplement uns recursos fets a mida de les necessitats didàctiques que he hagut d'anar satisfent. En diferents cursos, hi he anat incorporant materials fets per alumnes i d'altres agafats de diferents diaris, aprofitant l'excepció que estableix el TRLPI pel que fa a l'ús de notícies d'actualitat o bé

l'excepció genèrica de cita. Tanmateix, amb el pas del temps i a mesura que he anat tenint materials de creació pròpia de l'alumnat, els he anat donant prioritat.

Quant a l'estructura, respon a les necessitats abans esmentada:

- [Recerca d'informació](#)
(<http://www.xtec.net/~mmartin7/llicencies0405/papersibits/recinf.htm>): pàgines essencialment d'enllaços a mitjans de comunicació escrita accessibles des de la Xarxa perquè l'alumnat hi pugui accedir fàcilment i als que interessin.
- [Gèneres periodístics](#)
(<http://www.xtec.net/~mmartin7/llicencies0405/papersibits/genper.htm>): pàgines per fer-ne una presentació seguint un esquema fix (definició, característiques...)
- [La construcció de la realitat](#)
(<http://www.xtec.net/~mmartin7/llicencies0405/papersibits/constrea.htm>):
abasta des dels aspectes gràfics de confecció del diari fins a l'anàlisi crítica de les posicions ideològiques adoptades pels diferents mitjans.
- [Del paper als bits](#)
(<http://www.xtec.net/~mmartin7/llicencies0405/papersibits/seccions.htm>):
pàgines específicament dedicades al mitjà periodístic digital.

La correcció de textos

En aquest apartat i pel fet de treballar amb un format electrònic, convé acostumar l'alumnat a l'enviament dels treballs per correu electrònic, cosa que agilita en gran manera el procés d'edició i permet de corregir sense haver de transportar papers amunt i avall, de l'aula a la cartera, de la cartera a l'aula. Una altra estratègia és l'ús de l'anomenada 'pissarra digital' sempre que es disposi de videoprojector i una web cam. Quant al **correu electrònic**, soluciona el problema de manca de temps real a les classes d'enllestir la feina. En cas que no l'hagin acabada, se'ls pot dir que, primer se l'enviïn al seu propi correu o la carpeta de l'edu365, l'obrin després a casa, el poleixen i l'acabin i, en la data convinguda abans de la següent sessió, la facin arribar al correu electrònic del professor/a. Així mateix, és una eina eficaç per observar la deguda insistència a l'hora de repetir i tornar-hi fins assolir el resultat desitjat que, alhora, permet una comunicació directa amb la feina personalitzada de cada alumne/a, cosa que motiva força.

Quant a la **pissarra digital** combinada amb una web cam, permet fer correccions col·lectives a l'aula. Sense web cam, també es pot fer, però accedint directament al document electrònic en qüestió que ja ha d'estar corregit. Una altra estratègia és tenir

una **carpeta només de lectura a la xarxa** interna on l'alumnat pugui accedir a aquest material corregit, tal i com s'ha presentat als exemples anteriors.

Exemple de procediment:

- Per parelles, recollir una notícia on les TIC tinguin un cert protagonisme.
- Redactar-la a la seva manera i afegir un comentari d'allò que troben interessant i/o volen destacar.
- Enviar-la per correu electrònic a la professora
- La professora avalua el text, afegeix uns breus comentaris i el diposita a la subcarpeta corresponent a l'activitat a la xarxa interna del centre.
- A l'hora de classe el grup llegeix col·lectivament cadascuna de les correccions i hi diu la seva.
- Cada parella torna a redactar la seva notícia amb els suggeriments proposats.

Un exemple:

1. Notícia original

> **Els paranys dels dominis d'internet** .Dimarts a la nit els telespectadors dels EUA (i de mig món) van poder seguir en directe l'únic debat entre els candidats a la vice-presidència dels EUA que es fa en la llarga campanya electoral nord-americana. L'actual mà dreta de George W. Bush el vell republicà Dick Cheney, es va encarar amb el demòcrata John Edwards, en un debat considerat tens i que, segons les primeres enquestes, va tenir un guanyador clar: Cheney. Però si us parlem avui del debat no és pas per recordar-ne els aspectes més vistosos i comentats, sinó els detalls més curiosos. Per exemple, que Cheney" despés d'una pregunta sobre els sucosos contractes a l'Irac de la seva empresa Halliburton, recomanés als telespectadors de consultar la web Factcheck.org. El mal és que el vicepresident republicà es va equivocar a l'hora de dir l'adreça, i va dirigir els internautes a Factcheckeck.com, una web enregistrada per una empresa de les illes Caiman dedicada a acumular dominis potencialment lucratis i atractors de trànsit. En vist de l'allau de visites rebuda, el propietari pro-demòcrata de l'adreça va redirigir la web a la pàgina del magnat George Soros, que lliura una intensa batalla per desallotjar els republicans de la Casa Blanca, i que detalla 'els motius pels quals no s'ha de reelegir president George W. Bush'.

2. Primera versió de la notícia elaborada per alumnes

Els paranys dels dominis d'intemet

Oscar i Jordi

Dimarts a la nit els telespectadors dels EUA van poder veure en directe l'únic debat entre els candidats a la vice-presidència. L'actual mà dreta de George Bush" el republicà Dick Cheney, es va encarar amb el demòcrata John Edwards, en un debat considerat a les primeres enquestes. Aquest debat va tenir un guanyador clar: Cheney que va recomanar als telespectadors de consultar una determinada web. El mal és que el vice-president republicà es va equivocar a l'hora de dir l'adreça, i va dirigir els internautes a Factcheck.com, una web enregistrada per una empresa de les illes Caiman, dedicada a acumular dominis potencialment lucratiu. En vist de l'allau de visites rebuda el propietari pro-demòcrata de l'adreça va redirigir la web a la pàgina del magnat Georges Soros, que lliura una intensa batalla per desallotjar els republicans de la Casa Blanca, i que explica els motius pels quals no s'ha de votar a Georges Bush.

Comentari de la notícia

La notícia té un punt d'humor ja que un polític americà es va equivocar a l'hora de donar el domini de la web (va citar .com en comptes d' .org), cosa que pot fer perdre uns quants vots a G. Bush '

Correcció: No s'hi val a copiar! Siguem creatius, començant pel títol que ha de ser orientatiu i un reclam per a la lectura del vostre públic potencial. Què és el que voleu ressaltar? L'error? Doncs feu-ne l'eix central, començant pel títol.

3. Redacció final

No és el mateix Factcheck.org que Factcheck.com..., si no, que li preguntin a Dick Cheney

Òscar Cerezuela i Jordi Sangrà

A propòsit del debat entre vicepresidents que hi va haver en la campanya electoral dels EUA, Vilaweb es feia ressò d'un lapsus (per cert, bastant freqüent) que va patir el candidat republicà i que consisteix a equivocar-se a l'hora de citar el nom de domini de primer nivell. Cheney en comptes de dir .org va dir .com. La conseqüència va fer riure a uns, fregar-se les mans als adversaris demòcrates i estirar-se els cabells als seus col·legues de partit ja que, si algú va clicar l'adreça recomanada per Cheney, es va trobar redireccionat a la de George Soros, multimilionari gràcies a les NTIC i

fervent defensor de la causa demòcrata.

Per a informació general de com funciona el procés de les eleccions americanes, no us oblideu de passar pel [Diari de l'Escola](#).

La immediata publicació a l'edició digital (al cas de *Les hores* se n'encarregava la professora) permet que la resta de l'alumnat, del grup i del centre, pugui valorar el seguiment que s'està fent de l'actualitat i com s'està fent, amb la qual cosa el feedback augmenta. Les fotos sempre resulten un bon esquer per a la consulta del web del centre o del diari. Cal utilitzar-les i ensenyar l'alumnat a procedir respectant la intimitat i les previsions legals que hi ha establertes (comprovar que han atorgat el corresponent permís).

L'exposició oral amb el suport de presentacions o espais web és una altra eina altament formativa perquè els força a estructurar la informació, a millorar l'expressió oral, a adonar-se de tot allò que no ha estat suficientment o ben explicat.

En un curs d'edició digital he prioritzat l'edició de pàgines web per facilitar-los més el coneixement del medi en què han de moure la informació. Utilitzem el redactor del Mozilla per tal com és de programari lliure. Fan una presentació en format web abans de procedir a la redacció del reportatge i després l'exposen a la resta del grup. D'aquesta manera, s'adonen dels aspectes que cal ressaltar o bé explicar millor o d'una altra manera en veure la reacció dels companys i companyes i les preguntes que els plantegen. Aquesta serà la base ben referenciada del seu treball final. Així mateix, s'aprofita l'avinentsa perquè aprenguin a publicar l'espai web que han creat sigui al seu [web de l'edu365](#), sigui en un web d'accés gratuït com ara el que facilita [yahoo](#).

Exemple: El web de la Sílvia i l'Alba sobre propietat intel·lectual:

The image shows two screenshots of a Mozilla Firefox browser window displaying a presentation slide. The top screenshot shows the main slide with the title '-AqUeSt És El DilEmA!!-' and the question 'copyright o copyleft?'. It includes two portraits of women, Alba Piqué and Sílvia Debón, and a list of four questions related to copyright and Creative Commons. The bottom screenshot shows a slide titled 'Per què és una bona idea?;' with two bullet points explaining why copyright is a good idea, and a blue arrow pointing left.

-AqUeSt És El DilEmA!!-

Copyright

Copyleft

©opyleft

copyright o copyleft?

Alba Piqué

Sílvia Debón

- © Copy... KèEeEeEeEeEe?;
- © Per què és una bona idea
- © Per què és una mala idea
- © Què és CreativeCommons?;

Per què és una bona idea?;

- © Perquè el copyright és una forma de seguretat contra màfies i protegeix l'autor/a i el dret que té a explotar la seva obra.
- © Perquè protegeix qui ha comprat el producte, per tant és una seguretat per a les empreses que el comercialitzen.

←

diàgram, 20 / setembre / 2005

pagina1 - Mozilla Firefox

Fitxer Edita Visualitza Vés Adreces d'interès Eines Ajuda

file:///C:/NF2pies%20seguretat%20a%20la%20es%20hores/WEB5/SI,MTA%20%204UB4/valades.html

Internet gratuït Personalitzar vincles Windows Media Windows

Perquè és una mala idea?

- © Perquè **no serveix per protegir la propietat a Internet**: és impossible de controlar tot el flux d'informació que hi circula, si més no per als petits i mitjans creadors/es.
- © Perquè la **societat evoluciona i no convé posar tanques a l'accés a la informació**
- © Perquè **haver de demanar permís complica les coses i gairebé sempre et trobes que no saps a qui l'has de demanar, ni com, amb el risc que, si utilitzes material d'altres, et caigui al damunt una denúncia.**
- © Perquè **és més un negoci \$\$\$\$\$\$ per a les productores que no pas per a les persones creadores**

←

Fet

pagina3 - Mozilla Firefox

Fitxer Edita Visualitza Vés Adreces d'interès Eines Ajuda

file:///C:/Documents%20and%20Settings/GUARU/Mic%20documentos/foia/llc's/Elnoes/Tral/del%20ctica/web%20c/oc2

Internet gratuït Personalitzar vincles Windows Media Windows

© Què és Creative Commons?

=> **@reative @ommons** : és un web on alguns dels autors, cantants, escriptors i famosos donen **permís a altres pàgines web de copiar les seves obres sense demanar permís sempre que se citin la procedència i l'autor.**

A més, ofereixen models de **diferents tipus de llicències** que permeten la cessió de drets amb certes condicions: reconeixement de l'autoria, ús sense ànim de lucre...

N'hi ha una **versió catalana** en forma de bloc.

←

Fet

El debat

¿Cal dir que els temes polèmics són els més atractius? ¿Cal recordar que l'adolescència és un terreny propici per a l'autoafirmació identitària? Són preguntes retòriques que ens duen a un punt clau de la feina: l'aprenentatge i la pràctica del llenguatge argumentatiu que els ha d'allunyar dels extrems bo i partint-ne, que els ha de dur a considerar totes les derivades d'una determinada situació, que els ha d'ajudar a expressar-se amb correcció tant lingüística com social.

Durant el curs va sorgir una notícia que afectava un noi de 14 anys que va ser detingut i acusat de terrorisme per haver enviat un correu electrònic demanant a tres cadenes de supermercat que etiquetessin en català. El fonament de l'acusació consistia que el missatge emès anava signat amb el pseudònim "L'exèrcit del Fènix".

El debat es va plantejar en **tres fases**: recollida d'informació per part d'un grup, traspàs de la informació al grup classe, simulació d'un judici a tres bandes, redacció de l'e-notícia.

- **Recollida d'informació**

Des que va sorgir la notícia i fins al mes de desembre a classe vam fer un seguiment del cas a la premsa, en especial, als mitjans digitals en català que són els qui se'n van fer major ressò. Vam anar desant les notícies, consignant-ne la data de publicació i la font, en un arxiu dins d'una subcarpeta. Membres del grup van integrar-se en la campanya de recollida de signatures a favor del noi, cosa que va donar lloc a una anècdota que després es va traduir en un microcas de vídeo (*No sense el meu consentiment*). De tot l'aplec de notícies en va resultar el següent recull.

RECULL DE NOTÍCIES DEL PUNT DIGITAL I VILAWEB

a) **Un Harry Potter sota sospita**

25/10/2004

[M.À. PAGÈS](#) Lloret de Mar

Comissen l'ordinador d'un nen que en nom de l'Exèrcit del Fènix va reclamar per Internet l'etiquetatge en català

A cap novel·lista se li hauria acudit una trama tan inversemblant com la que ha protagonitzat X, un nen de 14 anys de Lloret que ha acabat a la Guàrdia Civil com a sospitós d'intentar atemptar contra tres grans firmes comercials.

L'adolescent, un fan de Harry Potter, va utilitzar com a arma els correus

electrònics i amb el nom d' Exèrcit del Fènix va amenaçar de bombardejar-los cibernèticament si no etiquetaven els seus productes en català. El dia previst per al primer llançament vint guàrdies civils vinguts de Madrid van irrompre a casa del menor i li van comissar la base d'operacions que constituïa el seu ordinador.

b) Un terrorista en xarxa? 25/10/2004

Per l'X, la seva acció era una reivindicació catalana. Pels empresaris, una amenaça, i pels magistrats que porten el cas, un presumpte delictes. No està clar, però, quin. Ni tan sols el procediment judicial que s'ha d'obrir, com ho demostra el fet que en la resolució del jutjat de guàrdia de Blanes hi consta com a definició del cas «indeterminada». El lletrat del jove, Emilio Colmenero, assegura que tot i que no li han notificat per escrit, el menor està essent investigat com a presumpte terrorista. O almenys això és el que li van dir, segons manifesta, quan van interrogar el menor a la caserna de Blanes. I de fet, l'interrogatori se centrava a esbrinar què és i qui compon l'exèrcit del Fènix. No hi ha, però, cap més resposta que la que donava el nen: només ell i la novel·la del conegut Harry Potter.

c) ERC demana explicacions per l'actuació policial contra el «Harry Potter» de Lloret 26/10/2004

M.À.P. Lloret de Mar

Joan Puig, diputat del grup parlamentari d'ERC, ha presentat al govern espanyol una bateria de preguntes sobre l'actuació de la Guàrdia Civil contra el jove de Lloret que va enviar missatges electrònics a tres firmes comercials per reclamar-los l'etiquetatge en català en nom de l'exèrcit de Fènix. El diputat considera desproporcionada l'actuació policial i en aquest sentit pregunta si era necessari el comís de l'ordinador del nen, i quan tenen previst tornar-l'hi. També s'interessa per si la investigació ja està tancada i com és que no es va reconduir la situació un cop es va saber que l'autor de les amenaces de bombardejar les webs amb correus era un adolescent de 14 anys. «Quan la Guàrdia Civil va constatar que l'imputat era un menor indefens, ¿no va sospesar la possibilitat de reenfocar la seva actuació i prendre alguna altra mesura més assossegada per complir el manament de l'Audiencia Nacional?», va preguntar Puig.

d) La fiscalia de menors de l'Audiencia Nacional cita a declarar el «Harry Potter» de Lloret acusat de terrorisme 10/12/2004

[M. ÀNGELS PAGÈS](#) Lloret de Mar / Madrid

Recullen firmes de suport, i ERC i la Plataforma per la Llengua l'acompanyaran a Madrid

L'increïble cas d'un adolescent de 14 anys de Lloret acusat de terrorisme per haver bombardejat en nom de l'«exèrcit de Harry Potter» webs d'empreses reclamant l'etiquetatge en català té un nou capítol. I és que la fiscalia de menors de l'Audiencia Nacional ha citat el menor dimecres a Madrid, a declarar com a imputat de terrorisme. Mentrestant, plouen les mostres de suport a l'adolescent: es recullen signatures a Lloret i per Internet, i ERC i la Plataforma per la Llengua l'acompanyaran a Madrid.

e) Ja han recollit més de mil signatures de suport al noi de Lloret acusat de terrorisme 14/12/2004

[M. ÀNGELS PAGÈS](#) Girona

L'X, el noi de Lloret que demà ha de declarar a la fiscalia de l'Audiencia Nacional com a imputat de terrorisme pel fet d'haver reclamat a tres grans marques comercials que etiquetessin productes en català sota el pseudònim de l'exèrcit del Fènix, ja ha aconseguit més d'un miler de signatures de suport. Les aportarà demà a la fiscalia, esperant que la justícia s'adoni que la seva reclamació no amagava cap amenaça terrorista i que tota aquesta operació -la policial i la judicial- és desmesurada i fora de lloc. La recollida de signatures la van iniciar tot just fa uns dies i la promouen directament l'X i els seus familiars més propers. Tot i això, diumenge, polítics d'ERC es van afegir a la campanya i van participar amb els familiars en la recollida de firmes que van fer pels carrers de Lloret. A part de les signatures que han recollit manualment, des de diumenge hi ha una web on també es pot donar suport al noi. Ahir, encara no havien comptabilitzat els internautes que s'havien adherit a la campanya, segons va explicar la mare de l'X.

f) La fiscalia manté la imputació de terrorisme per a l'adolescent de Lloret, que ha declarat durant quatre hores 15-12-2004

La Fiscalia de Menors de l'Audiència espanyola manté la imputació de terrorisme contra l'adolescent de Lloret que va enviar correus electrònics a nom de 'Exèrcit del Fènix' a empreses com Mercadona, Dia o Leche Pascual

demanant que etiquetessin en català. El minyó ha declarat durant quatre hores i demà la fiscalia li farà passar un examen 'psicològic i social'. La policia diu que els continguts dels dos ordinadors del noi i de la seva [web](#) poden ser constitutius de 'delicte', perquè hi ha fotografies amb banderes espanyoles cremant i 'converses contra Espanya'. A declarar, a més de la mare, l'hi han acompanyat diputats d'ERC i de CiU, representants de la Plataforma per la Llengua i l'ADEC. L'advocat del noi, Emili Colminero, ha dit, en sortint de l'Audiència, que n'havien fet un gra massa, i ha explicat a VilaWeb que no veia delicte enlloc, i menys encara de terrorisme.

El noi ha rebut el suport de molts col·lectius socials i polítics catalans, amb signatures en favor seu. També té el suport de l'Ajuntament de Lloret, que ha emès un informe favorable. Avui a la tarda, el noi i la família han estat presents al Congrés amb els diputats republicans. Joan Puig ha posat el cas damunt la taula amb una interpel·lació polèmica al ministre de Justícia.

Font: <http://www.vilaweb.com/>

○ **Traspàs de la informació al grup-classe**

Vam dedicar una sessió a

- llegir el recull
- establir els fets
- entendre el procediment judicial
- determinar les raons en conflicte i el procediment legal
- reflexionar sobre la difusió de les notícies (revelació completa de la identitat del noi -aparició de fotos, de nom i cognom...), sentit de les campanyes, enfocament de la informació

○ **Simulació d'un procés judicial a tres bandes**

Dividit el grup-classe en tres subgrups i basant-se en les tres posicions descrites a la notícia segona del recull ("Un terrorista en xarxa?"), cadascun d'ells va preparar un llistat d'arguments per a

- a. la denúncia de l'empresa (una amenaça de bombardeig d'emails per part d'una persona no identificada clarament sinó amb un pseudònim amb un referent bèl·lic); fonaments legals arts. 169-171 Codi Penal (amenaces), art. 264.2 CP

(tipifica el delictes de 'danys informàtics' com ho podrien ser el bombardeig d'una bústia de correu electrònic.

- b. l'actuació del fiscal: considera que és un cas de terrorisme (art. 574 CP) , cosa que significa investigar el cas des de l'Audiència Nacional que és qui en té la competència, escorcoll i decomís del material probatori (ordinador des d'on es van emetre els correus), decidir que hi ha fonament a l'acusació i tirar endavant el judici;
- c. la defensa de l'advocat: actuació desproporcionada, inexistència de cap perill real (no hi ha cap banda armada anomenada 'Exèrcit del Fènix', es tracta d'un menor afeccionat a la lectura de llibres de la sèrie Harry Potter), un únic correu

Tots aquests arguments s'han d'acompanyar dels corresponents fonaments legals extrets del Codi Penal <http://www.igsap.map.es/cia/dispo/7734.htm>

- o **Decisió de l'enfocament de la notícia**

Es va decidir de reflectir els matisos del cas amb un biaix a favor del noi que deixés veure la desproporció de l'actuació judicial respecte als fets i intencions reals. Així mateix, s'acordà de prevenir dels riscos que certes actuacions impetuoses, pròpies de l'adolescència, poden comportar.

Notícia publicada el 17 de desembre a Les hores:

El cas d'Èric Potter, el noi que defensa el català

Oscar i Jordi

Èric B., un noi de Lloret de Mar de 14 anys, ha estat demandat per una empresa multinacional de supermercats, ja que el noi va enviar un e-mail dient que havien d'etiquetar els seus productes en català. Aquest e-mail estava firmat amb el nom de l'exèrcit del Fènix.

L'empresa es va sentir amenaçada amb un atac terrorista, ja que el noi deia que, si no ho feien, continuarien rebent bombardeigs d'e-mails com aquests. Va posar una denúncia i al setembre un escamot de la guàrdia civil li va escorcollar el pis i li va decomissar l'ordinador. El fiscal va decidir tirar endavant el cas judicialment. Ara ha hagut de declarar a... l'Audiència Nacional a Madrid! On ha estat acusat, a més, del delictes "d'ultratge a Espanya", ja que a la seva web sortien imatges de gent cremant la bandera espanyola.

Diputats de partits nacionalistes catalans han donat suport al noi, cosa que la fiscal ha

dit que era "una anècdota per explicar". El dia 16 de desembre del 2004 ha hagut d'enfrontar un test psicotècnic.

Consell pràctic: Nois i noies del país, si voleu reclamar els vostres drets, signeu amb nom, cognoms i DNI les vostres reclamacions! Les lleis no estan per bromes i

no hi té res a veure i que és presidida per un [ruc català](#) maltractat i ultratjat.

----- Altres casos pràctics proposats -----

Cas pràctic 1: Notícia sobre usurpació de correu electrònic, extreta de laMalla.net (real)

Espanya

Dos anys de presó i una forta indemnització

Primera condemna per usurpar el correu electrònic

Jaume Pla (laMalla.net)

Font: EFE Catalunya

Si envies e-mails des del compte d'una altra persona i aquesta et denuncia, podries fins i tot passar una temporada entre reixes. Un tribunal de Barcelona ha condemnat Mónica P.C. a dos anys de presó i a pagar una indemnització de prop de 27.000 euros a una antiga companya d'estudis per fer servir indegudament i sense permís el seu compte de correu a Hotmail.

Tot va tenir lloc el desembre de l'any 2001. Segons el relat del fiscal, l'acusada va accedir al compte de Hotmail de la víctima des de casa seva. Gràcies a la coneixença que tenia de la titular del correu, Mónica P.C. va ser capaç de deduir la paraula de pas, entrar-hi i canviar-la, cosa que feia impossible que la víctima hi tornés a accedir.

Aleshores l'acusada va enviar diversos missatges a terceres persones com si es tractés de la víctima. Així, uns missatges que la titular havia enviat a una amiga criticant tant al seu cap com a un centre on va cursar determinats estudis professionals, van ser reenviats a aquests últims.

Aquestes operacions es van anar repetint amb altres terceres persones fins a febrer de 2002, en què la "pirata informàtica" va ser detinguda.

Quan la titular va poder accedir de nou al control del seu compte de correu, l'acusada havia eliminat conscientment tots els missatges, tant rebuts com enviats, així com el contingut de l'agenda de direccions del gestor de correu.

L'acusada, Mónica P.C., va ser condemnada amb dos anys de presó per un delictes de revelació de secrets i una falta de danys informàtics, i al pagament d'una indemnització que suma 26.886 euros pels dies de baixa i danys psíquics i morals soferts per la víctima, de 27 anys, que ha haver de necessitar el tractament d'un especialista des de novembre de 2001 a març de 2002 per l'estat d'ansietat que presentava

Publicat 3/3/2004 - 10:51h

Per rumiar-hi

- Quines conductes són sancionades per la llei penal espanyola?
- En què consisteix cadascuna en aquest cas?
- Trobeu bé que es castiguin?
- Per què és tan important la contrasenya en els usos informàtics?
- La contrasenya que soleu posar, ¿és fàcilment deduïble per algú que us conegui? I per algú que no us conegui però que tingui les vostres dades del DNI?
- Si algú us demana consell sobre quina contrasenya heu de triar, ¿què li diríeu?
- Acostumeu a dir la vostra contrasenya de Hotmail a les amistats més íntimes? Doneu una raó per fer-ho i una altra per no fer-ho.
- I la contrasenya de la xarxa del centre?
- Què us pot passar si algú entra amb la vostra contrasenya?
- Com es pot saber qui hi ha entrat? I des d'on hi ha entrat?
- Quin procediment seguiríeu per esbrinar-ho?
- Quines faltes al·legaríeu davant de la direcció d'estudis?
- Si la Mònica hagués fet el mateix amb cartes, creus que seria igualment greu?
- Per què li diuen pirata informàtica?
- Quins perjudicis ha causat en l'amiga?
- ¿Trobeu justa la sentència?
- Busqueu a Internet què diuen els arts. 197.1 i 264 del Codi Penal espanyol. ¿Trobeu ajustada a llei la sentència?

Cas pràctic 2: Libertywebs

En una galàxia no gaire llunyana, hi havia un institut el nom del qual no vull esmentar. L'institut era ple d'alumnes que hi anaven cada dia, si no contents perquè estudiar és tasca dura, sí satisfets de conèixer en un ambient de gent com tothom i allunyada dels mals rotllos.

Vet aquí, però, que un alumne, en Berenguera, va tenir una pensada que li va semblar 'divertida': fer un web de l'insti i dir-hi penjaments (en vulgar, posar a parir) professorat i alumnat. Com que no volia donar la cara, va encarregar a un parell de companys d'un altre grup, famosos per la seva destresa informàtica, en Pere i en Pau, que li construïssin aquest espai. Ell, per la seva banda, ja els passaria els materials per penjar.

Dit i fet, en Pere i en Pau per un mòdic preu van enllestir la seva part de la feina i van deixar el web dissenyat en un espai cedit per l'empresa nord-americana libertywebs.com. En Berenguera els va enviar un e-mail amb els continguts que hi havien de penjar, entre d'altres:

“El director, Conrad Mora, és un k...”

“La professora d'anglès, Dolça, és calba”

“El professor de dibuix, Agustí, té tres ous”

“L'ordinador del profe de mates, Josep Noumen, és de juguina”

Rànquing dels 5 alumnes més frikies (llistat amb noms i cognoms reals)

Rànquing de les 5 alumnes més lletges (llistat amb noms i cognoms reals)

Per rumiar-hi:

1. ¿Què faríeu si un company/a et recomanés d'entrar en aquest web?
2. ¿El faríeu retirar o trobeu que hi ha de ser perquè cal defensar la llibertat d'expressió?
3. ¿Què en penseu del que diuen del professorat?
4. ¿Com us sentiríeu si fóssiu un/a alumne/a dels/de les citats/des amb noms i cognoms?
5. ¿Què faríeu si fóssiu membre de la direcció del centre? ¿Pot fer retirar el web encara que estigui penjat en un servidor nord-americà? ¿Com?
6. Busqueu al diccionari el significat d'injúria.
7. El nom de cadascú, l'honor, ¿són béns jurídics protegits? Busqueu articles al Codi Penal que corroborin la vostra resposta i copieu-los.
8. ¿Creieu que el Reglament de Règim Interior del vostre centre també protegeix aquest bé? ¿De quina manera?
9. Doneu 5 arguments per defensar la conducta de cadascun dels nois i 5 per acusar-los.

EL VÍDEO

El vídeo és el títol d'un crèdit variable tipificat³ interdisciplinari. La filmació de breus històries creades per l'alumnat ha estat i és una estratègia utilitzada per millorar la capacitat de comunicació de l'alumnat en un llenguatge del segle XXI que n'integra d'altres que units a aquell no esdevenen una barrera contra la qual s'estavella l'alumnat amb dèficits de lectoescriptura. En paraules de Daley⁴ en parlar del projecte 'Just think!':

"El que volem és donar a aquests alumnes formes de construir significat. Si només els donem text, no ho faran. Perquè no poden. Mira, hi ha en Johnny, que sap mirar vídeos, jugar a videojocs, omplir de grafitis les parets de casa teva, muntar i desmuntar el teu cotxe i una infinitat de coses més. Però senzillament no pot llegir el teu text. Així que en Johnny ve a l'escola i li dius: "Johnny, ets un analfabet. No saps fer res de profit". Bé, davant d'això en Johnny té dues opcions: o ignorar-te o ignorar-se a si mateix. Per poc que tingui un ego mínimament sa, t'ignorarà a tu. Però si en canvi si li dius: "mira, amb totes aquestes coses que saps fer, parlem sobre aquest tema: toca'm música que pensis que reflecteix això, o ensenya'm imatges que pensis que reflecteixin això, o dibuixa'm alguna cosa que ho representi". No es tracta de donar una càmera de vídeo a un noi i dir-li: "apa, va! Passem-nos-ho bé amb la càmera i fem una pel·liculeta." Es tracta d'ajudar-lo realment a agafar aquests elements que entén, que són el seu llenguatge i construir significat sobre el tema en qüestió..."

A Europa, també hi ha projectes d'aquesta mena com ara el New World Project, endegat per escoles catòliques i protestants d'Irlanda del Nord (la tasca escolar consisteix a explicar com es veuen mútuament una comunitat a l'altra a partir d'una visita al Museu d'Omagh i els resultats són [accessibles en línia](#)), o bé en un nivell més lúdic i concebut com a eina per a l'aprenentatge d'idiomes, *l'One Minutes*.

I no és gens estrany que proliferin perquè són un magnífic instrument tant pel que fa a la motivació com pel que fa a la interiorització de valors i la consolidació d'aprenentatges. Així mateix, el desavantatge que pot suposar el nivell tècnic que han de tenir equipaments i les habilitats del professorat queda compensat per l'elevat grau de familiaritat que l'alumnat demostra amb aquest mitjà individual tant en procediments com en estructures narratives. Donem-los una càmera: de ben segur que ens sorprendran i en positiu!

Programació

Introducció

³ ORDRE de 3 de juny de 1996. Organització i avaluació dels ensenyaments de l'ESO.

⁴ Citat per LESSIG, L. (2004). *Cultura lliure*. p. 51 de la versió catalana.

Aquest crèdit pretén familiaritzar l'alumnat amb les estratègies de producció de vídeo digital: des de la presa d'imatges fins a l'edició d'aquestes en un missatge estructurat i coherent amb la finalitat perseguida. Un camí que, tot experimentant amb els esmentats materials, els ha de dur a interpretar de forma crítica els missatges audiovisuals que reben i a reflexionar sobre el paper que juguen a la nostra societat. Pel que fa als propòsits d'edició d'un diari digital centrat en la reflexió sobre els usos de les TIC, la producció de material videogràfic en format digital ha de servir per:

- fornir exemples narratius sobre els esmentats usos
- il·lustrar la informació del diari electrònic
- fer sentir la veu des de la plataforma anterior per tal de mostrar el dialecte de la zona.

Quant als valors, l'experiència, a petita escala, s'emmarca en d'altres similars promogudes com a estratègies de superació tant del fracàs escolar com de les dissonàncies socials.

Objectius generals

1. Aprendre a produir petites històries en vídeo, a dir amb la càmera.
2. Saber fer anar el programa informàtic d'edició Studio 8.
3. Analitzar missatges audiovisuals.
4. Concretar en llenguatge audiovisual missatges sobre la realitat.
5. Adoptar un paper actiu en la creació d'un univers narratiu audiovisual.
6. Desenvolupar la creativitat més enllà de les considerades tradicionalment eines d'alfabetització (lectura, escriptura i matemàtica)

a) Continguts

1. Introducció al vídeo digital (2 sessions)
 - 1.1. Captura d'imatges (digitalització)
 - 1.2. Edició
 - 1.3. Exportació
 - 1.4. Comparació amb els processos analògics
2. Edició de vídeo amb l'Studio 8 (2 sessions)
 - 2.1. Familiarització amb l'entorn de treball
 - 2.1.1. Àlbum d'escenes
 - 2.1.2. Reproductor
 - 2.1.3. Finestra de vídeo
 - 2.2. Realització d'operacions amb les imatges de vídeo
 - 2.3. La confecció d'un projecte

3. Edició de so amb l'Studio 8 (2 sessions)
 - 3.1. Eliminació i modificació de l'àudio
 - 3.2. Inserció de música des del CD, gravació de veu en off, efectes sonors...
4. Exportació de vídeo (2 sessions)
 - 4.1. Opcions d'exportació i aplicacions
 - 4.2. Creació un arxiu web amb el RealVideo Player
5. Captura de vídeo amb l'Studio 8 (2 sessions)
 - 5.1. Ajustaments i cablatge
6. Llenguatge audiovisual (2 sessions)
 - 6.1. Moviments de càmera i els plans
 - 6.2. Composició dels plans
 - 6.3. Angle de visió i moviment de la càmera
 - 6.4. Continuïtat entre plans
7. Planificació i guió (2 sessions)
 - 7.1. Projecte
 - 7.2. Guió literari
 - 7.3. Guió tècnic
 - 7.4. Guió d'edició
8. Realització i edició de projectes aliens (6 sessions)
 - 8.1. Una promo de *Les hores*
 - 8.2. Una promo del centre
9. Elaboració d'un projecte propi (12 sessions)
 - 9.1. Idea prèvia
 - 9.2. Concreció del guió
 - 9.3. Fase de producció
 - 9.3.1. Cerca d'espais i col·laboradors/es
 - 9.3.2. Rodatge d'escenes
 - 9.3.3. Captura d'imatges
 - 9.3.4. Edició
 - 9.3.5. Exportació
10. Presentació i avaluació dels projectes (3 sessions)

b) Procediments

1. Elaboració de vídeos de curta durada (màxim 3')
2. Ús del programa informàtic d'edició Studio 8 i els diferents recursos que ofereix

3. Comentari en grups del material i exposició de les conclusions al grup-classe utilitzant mitjans informàtics (videoprojector)
4. Previsió de tots els aspectes necessaris per tirar endavant un producció videogràfica.
5. Realització de vídeos per encàrrec (promo del centre)
6. Realització de vídeos en forma improvisada i cooperativa
7. Realització de vídeos seguint tot el procés des de la creació del guió fins a l'edició final passant per la direcció, la interpretació i el rodatge.
8. Organització de l'equip de treball per a la producció
9. Confecció dels diferents tipus de guió (literari i tècnic)

c) *Valors, normes i actituds*

1. Respecte a la diversitat d'opinions.
2. Comprensió del paper dels mitjans de comunicació a la societat actual.
3. Esperit crític tant en la lectura com en la producció d'històries audiovisuals.
4. Participació i integració en la tasca col·lectiva del grup-classe i del centre.
5. Capacitat d'observar els esdeveniments socials, explicar-los i fer-se entendre de forma clara utilitzant el llenguatge audiovisual.
6. Capacitat de lideratge, creació i innovació.
7. Capacitat de reacció i decisió.

Objectius terminals

1. Construir històries emprant els recursos audiovisuals sobre l'ús de les TIC
2. Idear, gestar i materialitzar aquestes històries tenint en compte la intel·ligibilitat
3. Planificar i repartir la feina d'equip
4. Valorar críticament les produccions pròpies i alienes
5. Conèixer iniciatives similars com ara les de Just think! o bé One Minutes.
6. Analitzar els components del llenguatge audiovisual
7. Adoptar una actitud crítica sobre els continguts ideològics dels missatges audiovisuals que es reben contínuament
8. Col·laborar a la provisió de continguts del diari digital del centre *Les hores*
9. Participar en la promoció del centre
10. Ser tolerant i crític amb els missatges de les altres persones i autocrític/a amb els propis.

Avaluació

a) Aspectes que es tindran en compte a l'hora d'avaluar

- Intervencions a classe amb educació, puntualitat i regularitat.
- Aportació d'idees i material al treball d'equip.
- Coordinació i integració en la tasca comuna.
- Presentació puntual i acurada de tots els treballs requerits.
- Estudi, assimilació i bona aplicació pràctica dels principals conceptes.
- Capacitat d'anàlisi crítica dels textos propis i aliens.

b) Mètode d'avaluació

- Correcció i puntuació de quatre treballs amb característiques definides per la professora:
 - Enregistrament amb la càmera
 - Edició dels primers enregistraments realitzats
 - Guió literari de creació original
 - Guió tècnic de creació original
- Correcció i puntuació d'un videoclip (microcas) de tema de lliure elecció, però referit a l'ús de les TIC i als aspectes tractats en la realització de l'anterior crèdit variable, *Diari*.
- Valoració de les intervencions orals (presentacions de feina pròpia al grup-classe, comentaris a la feina de la resta de grups).
- Valoració dels aspectes considerats a l'apartat 'Valors, normes i actituds' (aportacions a les realitzacions d'altres companys i companyes, respecte del calendari acordat, proposta d'idees enriquidores i/o innovadores, capacitat de lideratge, motivació, capacitat de reacció i/o adaptació...)

Cadascun d'aquests apartats constituirà un 25% de la nota final del crèdit.

Temporalització

Desenvolupament de continguts teòricopràctics: 14 hores

Pràctiques mecàniques: 6 hores

Pràctiques creatives: 12 hores

Presentació i avaluació dels videoclips realitzats: 3 hores.

Organització de la feina

Per tirar endavant un curs de vídeo digital, cal haver considerat abans molt bé la qüestió dels espais en una doble vessant. Cal un espai-taller amb ordinadors proveïts de molta memòria (l'ideal fóra que hi hagués un disc extern per a cada parella, sense aquest recurs l'edició és pràcticament inviable) i taules per al treball en equip i, també, cal preveure els espais de filmació del centre.

Pel que fa als espais-taller, hauria de ser una aula d'informàtica perquè sol ser la que té major nombre d'ordinadors (se'n necessita ben bé un per parella) i els més moderns, per tant, amb més capacitat de memòria, velocitat de processament i millors targetes d'imatge i so. Cal a més que, si no tots, algun o alguns ordinadors tinguin targeta capturadora de vídeo i, com ja he dit, que es pugui comptar amb disc externs amb bona capacitat de memòria. L'experiència realitzada no hauria estat possible sense un de 160Gb.

Quant a la previsió dels espais de filmació –que al cas d'aquesta experiència van ser tots del centre-, és un detall que va acabar sent força important perquè, en filmar seqüències a la mateixa aula, el soroll de fons era indefectiblement molt alt. Mentre un equip filmava n'hi havia com a mínim quatre més que estaven duent a terme altes tasques i no podien romandre en silenci absolut. Per aquesta raó, les concrecions finals dels projectes no tenen gaire bona qualitat de so. A banda i per no trencar la dinàmica horària i rutinària del centre (i perquè només disposàvem de dues càmeres de vídeo) sempre es va filmar en horari de classe, cosa que implicava en alguns casos sol·licitar prèviament permisos per utilitzar determinats espais (tasca gestionada per membres de l'equip afectat) o haver de renunciar a posades en escena excessivament fastuoses. Els videoclips van acabar reflectint la quotidianitat estricta del centre. Un *DOGMA* *après la lettre*.

----- Primera pràctica: Promo de *Les hores* -----

La primera pràctica va servir simplement perquè tots els membres del grup tinguessin un primer contacte amb la càmera i amb les tasques de filmació. No hi havia guió. Es va demanar a l'alumnat que pensessin una manera àgil de presentar la feina per parelles que havien fet en els reportatges del crèdit *Diari*. El fet que fossin parelles els

va suggerir l'alternança en el moviment de càmera que seria diferent per a cada parella. El resultat final va ser aquest. **Promohores.**

Segona pràctica: Promo del centre sobre un guió literari i tècnic

Per a la segona pràctica la professora els va donar ja un guió literari i tècnic a filmar. Es va posar especial èmfasi en la fase de producció: que portessin fotos dels seus pares i mares a la seva edat per cercar l'atrezzo adequat, que miressin d'anar vestits i vestides com ells i elles per a la filmació, que es fessin explicar anècdotes per ambientar-se millor en l'escola dels seus pares i mares... Alguns aspectes del guió inicial es van retocar d'acord amb els elements disponibles en aquells dies.

----- Guió proposat -----

a) Guió literari

- Idea central: **El Salvador Espriu, un institut del segle XXI**
- Estructura o *story line*: L'espot tindrà dues parts. A la primera se simularan les classes dels anys setanta amb l'alumnat caracteritzat segons la indumentària que hauran vist a les fotos dels seus pares d'aquesta època. A la segona, apareixeran ells mateixos a les seves aules posant èmfasi en el que tenen de comú amb els seus pares (anar a l'escola a aprendre) i amb les diferències, especialment en l'ús de les NTIC, aspecte que es vol remarcar en la publicitat del centre.
- Sinopsi argumental:

Filmació en color sèpia. En primer lloc, apareixerà el grup de 14 alumnes en dues aules diferents del centre, una de nois i una altra de noies, caracteritzats segons fotos dels seus pares dels anys setanta. Estaran asseguts a les seves taules, en filera separats, amb els llibres de text, les llibretes, els bolígrafs. De tant en tant algun/a tirarà alguna bola de paper o un guix o un avió quan la professora es giri a escriure a la pissarra. La professora, també caracteritzada segons l'època) explicarà tenint el llibre de text, la pissarra, el guix i l'esborrador com a material bàsic. En una altra presa es veurà com els alumnes reciten les taules de multiplicar en castellà.

Transició fent que les darreres imatges vagin a càmera ràpida.

Filmació en colors. El mateix grup apareixerà com a grup mixt en diferents activitats de la vida escolar amb un punt en comú: l'ús de les NTIC (a classe de Música, a classe de Llengua, a classe d'Economia, al laboratori de ciències, editant la revista...)

Reflexió final sobreposada en veu en off: Una escola per aprendre i innovar.

b) Guió tècnic

NÚM. PLA	TEMPS	IMATGE					ÀUDIO	
		QUÈ ES VEURÀ	PLA	ANGLE	MOV.	EFFECTE	QUÈ SE SENTIRÀ	
1	2"	Títol: El Salvador Espriu, un institut del segle XXI Imatge de fons: l'edifici	PG			F		
2	4"	Classe de noies assegudes en filera i mirant a la pissarra. Professora explicant. Totes caracteritzades anys 70. Lloc: Aula 1	PG + PM + PP			F	Color sèpia	Veuen en off: Així era l'escola dels nostres pares
3	2"	Professora girant-se a escriure a la pissarra: "El sistema solar està compuesto..." Lloc: Aula 1	PM			F	Color sèpia	La profe va recitant el que escriu
4	6"	Noies tirant-se boletes de paper i xerrant, una set-ciències atenta Lloc: Aula 1	PG + PP amb zoom (set-ciències)			F	Color sèpia	Continua la recitació de la profe: "por el Sol y sus planetas, satélites y cometas. Los planetas son..."
5	4"	Nois recitant la taula de multiplicar del 7 en un espai de característiques idèntiques al de les noies Lloc: Aula 2	PG			F	Color sèpia	"7 por uno es siete; 7 x 2, 14; 7x3, 21; 7x4, 28; 7x5, 35..."
6	2"	Continua la seqüència anterior amb càmera ràpida	PG			R	Blanc i negre	La recitació es va perdent...
7	4"	Els mateixos actors i actrius vestits de forma actual Lloc circulant pels passadissos i entrant a una aula normal Lloc: aula 009	PG			F	Colors	I així és la nostra escola
8	2"	Alumnes asseguts mirant la pantalla de projecció	PG	Posterior		F	Colors	
9	2"	Pantalla de projecció: il·lustració obtinguda per Internet sobre sistema solar	PM			F	Colors	
10	6"	Alumnat que també es distreu: uns que fan manetes, d'altres que tiren boles de paper, la set-ciències...	PG+ PM + PP (set-ciències)			F	Colors	Veuen en off: "Tanmateix, hi ha coses que continuen igual
11	6"	Una classe d'economia amb connexió als canvis de cotitzacions a la borsa	PG	Posterior		F	Colors	però amb formes diferents"
12	6"	Alumnes analitzant dades d'un treball de ciències a l'ordinador Lloc: Laboratori de ciències	PM	Posterior		F	Colors	So ambient
13	6"	Alumnes component música Lloc: Aula 005	PM	Posterior		F	Colors	So ambient
14	8"	Alumnes editant el nostre diari digital: Les hores Lloc: Aula 006	PG+ PP web			F	Colors	Veuen en off"1, a més, podem ensenyar com

							són a tot el món mundial gràcies al nostre diari digital. Tenim una escola per aprendre i innovar”
15	2”	Crèdits				Fons negre. Títols en blanc	Música composta pels alumnes de Música

Vídeo final: L’Espriu, un institut del segle XXI **vídeo!!!!**

Quant als continguts del curs, es va fer una adaptació dels materials del curs ‘Fem vídeo amb l’ordinador – VT’⁵. Pel que fa a l’elaboració de guions, se’ls va facilitar un model (‘L’Espriu, un institut del segle XXI ‘), la graella i se’n va fer una preparació i un seguiment.

Resultats

----- **Exemple de guió creat per l’alumna Judith G.** -----

Guió literari

Tema: Càmeres dins de l’insti
Idea principal: Les càmeres poden ser un instrument de vigilància i d’invasió de la privacitat
Argument: La direcció espia alumnes a través de càmeres instal·lades en diversos punts cèntrics de l’institut. Un periodista infiltrat entra al despatx de direcció i troba a l’ordinador el vídeo d’una de les càmeres on es pot veure dues noies parlant de qüestions íntimes.

Guió tècnic

NÚM. PLA	TEMPS	IMATGE					ÀUDIO
		QUÈ ES VEURÀ	PLA	ANGLE	MOV.	EFFECTE	QUÈ SE SENTIRÀ
1	14”	Periodista parlant	PM		F	Zoom en moviment constant	Ens han advertit que el director de l’institut hauria pogut col·locar càmeres de vigilància ocultes per tot l’institut. Nosaltres som aquí per comprovar-ho i

⁵ Enric Masdeu Claraco, Albert Alfonso Moreno (2004). *Fem vídeo amb l’ordinador-VT-*. DV31. Subdirecció General de Tecnologies de la Informació del Departament d’Educació de la Generalitat de Catalunya, dins el CD *Materials de formació 2004*.

							defensar el dret a la intimitat
2	4"	Periodista parlant mentre camina cap al despatx del director	PG		Seguint el periodista		Ara ens estem dirigint cap al despatx del director on buscarem les proves del possible delictes
3	4"	Periodista caminant cap al despatx	PM		F		
4	7"	Periodista obrint la porta i introduint-se en el despatx buit	PM		F		
5	8"	Periodista parlant mentre s'acosta a un ordinador engegat	PG		Seguint el periodista		Allà sembla que hi ha un ordinador engegat. Mirarem a veure si hi trobem alguna cosa.
6	15"	Periodista que mira fixament l'ordinador amb cara de sorprès. Periodista parlant. Imatges de l'ordinador	PG + PM + PD		F + F + Acostant-se a la pantalla de l'ordinador		Ha sigut més fàcil del que ens esperàvem. Ja hem trobat la prova del delictes. Aquí la teniu. Gaudiu-la!
7	10"	Dues noies dretes parlant de coses íntimes	PG	Superior	F	Colors	NOIA 1: JO, tia, estic caxo preocupada. La regla m'hauria d'haver vingut fa tres dies. No sé què fer! NOIA 2: Què dius!
8	14"	Periodista parlant	PM		F	Zoom en moviment constant	Ja ho veieu: avui dia no te'n pots refiar, ni del director ni encara menys de la regla.
9	8"	Crèdits					

Podeu mirar els vídeos a <http://www.xtec.es/~mmartin7/llicencia0405/observatori>:

- **A la recerca de Rodolfo**
- **Copia que copiaràs, estafa que faràs.**
- **Ordinadors vells? No pas per a tothom!**
- **Com volar per Internet**
- **Web robada?**
- **Alerta! Videovigilància a l'insti?**
- **No sense el meu consentiment!**

Conclusions: Construir, anar més lluny contra un mateix i amb els altres: aquest és el repte

Aquest és un repte que afecta les dues bandes, alumnat i professorat, i en el qual cada banda ha de superar les pròpies inèrcies i buscar les sinergies.

Quan ens mirem l'alumnat, hi trobem molts elements desmotivadors perquè no reeixim a veure expectatives de sortir victoriosos de la contesa. L'enumeració la tenim tots al cap. Seria, si fa no fa, aquesta:

- Dificultats a concentrar-se
- Manca d'hàbits i de dedicació a l'estudi
- Manca de comprensió lectora i de capacitat de relació (mimetisme procedimental)
- Dificultats d'expressió oral i escrita i d'autocontrol (No callen!)
- Dèficit d'autoestima (problemes d'ansietat)
- Problemes afectius i d'integració al grup: l'adolescència
- Manca d'autoritat en la convivència, banalització de certes pràctiques com ara el diàleg, el dret... que l'alumnat juga en detriment de l'autoritat perquè no les veu prou fermes.
- Gran diversitat

Molts d'aquests problemes crec que s'han de solucionar dins dels instituts, sí, però no per part del professorat, sinó de professionals específics per a cadascun d'ells i en temps complementari i/o alternatiu a l'horari lectiu. Un exemple d'aquest tipus de funcionament seria el model francès on hi ha educadors que fan un servei civil i s'encarreguen, per exemple, de facilitar la convivència al temps de lleure. Així mateix també hi ha un servei que anomenen *tisannerie* on poden anar alumnes a exposar problemes de qualsevol mena (inclosos els de salut) i que està assistit per un/a ATS. Una altra opció és la que proposa el Ministeri d'Educació del Quebec que ha introduït a l'escola primària i secundària l'anomenat Servei d'Animació Espiritual i de Compromís Comunitari, encarregat de fomentar la dimensió espiritual i d'implicació amb la convivència.

Continuen, però, les preguntes Com encomanar al jovent curiositat i plaer d'aprendre? Com ajudar-lo a descobrir les seves capacitats? Com fer-li descobrir el gust de la feina ben feta? damunt la taula.

Darrerament, està fent fortuna que el professor/a ha d'actuar com l'entrenador d'un equip esportiu. Entre d'altres veus acreditades, he sentit desenvolupar aquesta analogia al filòsof i professor d'ensenyament secundari, José Antonio Marina. Ara bé, si donem per bona aquesta comparació, de seguida ens adonem que, perquè l'equip rutlli, la veu de l'entrenador s'ha d'imposar, ha de tenir autoritat. I tenir autoritat no depèn de la direcció del centre (si bé cal comptar que no et desautoritzi). L'autoritat es guanya exercint-la amb coherència, demostrant per què es té. I cada persona se la fa valer a la seva manera, amb els seus enginys (no sempre trasposables a d'altres) i amb els seus propis asos a la mà. Per al professorat de secundària, aquests han estat, sobretot, el reconeixement del domini sobre la matèria que imparteix i el mètode de què es val per fer-ho, ambdós tendents a assolir un objectiu que l'alumne aprengui alguna cosa o a fer alguna cosa. Perquè el verb funciona així: o és transitiu o duu un complement de règim verbal. I no s'hi valen tautologies.. De tocar el piano, se n'aprèn tocant el piano. En Ronaldinho sap jugar a futbol perquè ha passat moltes hores fent per manera de controlar la pilota. I no s'hi valen enganys. El que ha de fer el professor és marcar les pautes del procés que portarà l'alumne a la fita. El disseny d'aquest camí és cosa de l'entrenador. El calendari de metes és cosa de l'entrenador. Les especificitats de les aportacions singulars són cosa de l'entrenador. Les indicacions a fer per assolir uns resultats millors o, simplement, més adequats a l'objectiu de l'equip les ha de fer l'entrenador. Dit en llenguatge LOGSE, les adaptacions curriculars de la plantilla les ha de fer l'entrenador i a cada moment i per a cada jugador. Bona part de la qualitat humana de l'element professorat consisteix a no perdre de vista el projecte i anar-hi introduint tots els reforços que calgui per contrarestar les lesions, les distraccions, les baixades de rendiment... Si confiem en el prestigi del club, en la feina dels seus directius, en la capacitat d'orquestrar la temporada de l'entrenador, els alumnes no necessitaran cap altre motiu que donar el màxim d'ells mateixos. El projecte de l'escola ha d'engrescar. I la veritat és que estem com el Barça fa quatre temporades. Per tant, el primer que cal fer és recuperar aquesta il·lusió, fent que l'escola, sobretot la pública, cobreixi les necessitats més elementals de la jerarquia de Maslow (seguretat i, després, afiliació).

I un ha d'il·lusionar amb les armes que millor domina. Fer desitjar el coneixement que tenim i, generosament, fer descobrir que cadascuna de les ments que tenim al davant hi pot arribar en algun grau que millora la seva condició prèvia i que tu els pots guiar en l'aprenentatge, els pots entrenar per assolir la fita. Perquè allò que mou qualsevol persona i encara més el jovent és aconseguir allò que semblava impossible. Com descriure la cara de meravella d'un alumne davant del microscopi quan veu el que ha de veure després de vèncer molts entrebancs per arribar a enfocar-lo correctament! O

la satisfacció de qui, tenint-se ell/a mateix/a per un tanoca, encerta a enfilat un pensament en una frase! Ningú no es moca amb mitja màniga i conèixer (per a l'alumnat) i fer conèixer (per al professorat) sempre ha fascinat. No menystinguem el nostre alumnat! No són porcs als quals tirem perles. Si els donem del que ens entusiasma i mostrant-los la nostra fe, els estem fent sentir importants. Fem, doncs, un bon màrqueting del nostre producte. S'ho val, el producte; s'ho valen, els destinataris. Sempre, però, evitant de produir l'efecte contrari: "No podré fer-ho mai així, no assoliré mai aquesta fita". De fet, el més desmotivador és no saber afrontar la realització d'una activitat que comporta una dificultat (el que Vroom anomena expectativa). I també és l'excusa perfecta per no fer res, diguem-ho de passada.

Com ens ho fem, doncs, per afrontar aquesta comesa?

a) Vetllant per la manera presentar els continguts.

- Plantejant problemes que desvetllin la curiositat a l'hora d'introduir un tema, p.e. a partir de notícies, de fets de la vida quotidiana o de recursos de l'entorn immediat. Així, si vull parlar del comerç a l'era de la globalització, començo per, després d'una pluja d'idees, fer-los escriure una redacció titulada: "Història de les meves vambes" que ha de prendre l'argument a partir de la lectura de l'etiqueta del producte.
- Treballant nosaltres en equip interdisciplinari i intradisciplinari, i no només pensant en l'alumnat, sinó per amortitzar la inversió de temps. Tradició en moltes matèries de constituir grups de treball per àrees fins i tot entre gent de diversos centres. Objectius: generar materials didàctics propis, adequar a les necessitats de l'alumnat els llibres de text, coordinar i estructurar la matèria a impartir.
- Coneixent i explorant les particularitats pròpies. Tirar mà dels propis recursos: autoestima i reflexió sobre l'obra feta.
- Alternant les formes de presentació: TIC, vídeo, retalls de premsa... fins i tot dibuixets malgirbats a la pissarra tradicional.
 - Pel que fa a les TIC, s'han de potenciar.
 - i. Una manera és proposant exercicis als alumnes en què, per resoldre'ls, hagin de fer cerques per Internet. Convé que s'inscriguin a l'edu365, per facilitar els tràmits aquesta inscripció s'hauria de fer en el moment de la matrícula. S'ha de destacar el paper importantíssim del guiatge del professor/a per combatre el *web lag*. Com? Adreçant-los a ports segurs, alguns construïts pels mateixos professors del centre. Importància dels webs com a elements

cohesionadors i aparadors del centre. Un exemple el trobareu a la secció *Enllaços i Fotos de l'alumnat* del web de l'IES Salvador Espriu de Barcelona (<http://www.xtec.es/ies-espriu>).

- ii. Potenciant el periodisme digital des dels centres com a mitjà d'anàlisi del seu entorn immediat i d'adquisició d'habilitats redactores. En trobareu un exemple a <http://www.iesespriu.org/hores>.
 - iii. Utilitzant-les com a recursos habituals (ús de diapositives en comptes de pissarra, connexions a Internet projectades amb el videoprojector...)
 - “Intercanviar el rol” amb els alumnes
- b) Tenint cura del tipus de missatges que donem als alumnes abans, durant i després dels treballs escolars.
- Missatges durant la realització dels treballs que han d'ajudar els alumnes a :
 - adquirir coneixements estratègics
 - afrontar les dificultats com a ocasions per aprendre.
 - Utilització de mitjans novedosos com ara el correu electrònic per vehicular-los. Fer-se enviar exercicis i respondre'ls de manera personalitzada.
- c) Dosificant el grau de protagonisme en l'assoliment dels objectius comuns.
- Crear un clima d'autonomia i lliure participació que afavoreixin la sensació de no estar aprenent coses prefabricades, sinó en construcció, fet que afavoreix l'assumpció d'una posició activa.
 - Fer que l'alumnat es comprometi en el progrés de la tasca
- d) Promovent formes d'interacció entre l'alumnat
- Creant equips (tècniques de treball cooperatiu). No hem promogut prou el treball en equip de manera cooperativa. No ho hem fet perquè no sabem com plantejar-lo, hi ha problemes d'organització, de repartiment de tasques, d'establiments de grups, fins i tot, d'espai. Solució: proporcionar guions clars de treball, distribuir funcions, rols, pautar calendaris. És clar, cal temps, dedicació, però remeto als avantatges ja esmentats del treball en equip entre el professorat.
 - Fent que exposin oralment i acompanyats dels mitjans informàtics escaients (presentacions, connexions...) el resultat de la seva feina.
- e) Avaluant d'una manera clara que
- afavoreixi la consciència de progrés en la feina

- estigui atenta a les dificultats dels alumnes
- faci que no s'ho juguin tot a una mateixa carta (el típic examen)
- els sembli rellevant saber allò que s'explica i pregunta.

Res de millor que crear un clima estimulant a l'aula, perquè és el mateix clima qui estimula. I recordar que la motivació ben entesa comença per un mateix.

ANNEX 1: Presentació inicial a l'alumnat del curs

CRÈDIT VARIABLE *DIARI* (1r quadrimestre) I *EL VÍDEO* (2n quadrimestre)

La feina consisteix a editar una publicació digital com a eina de desenvolupament i d'interiorització de valors relatius a les Tecnologies de la Informació i la Comunicació (TIC) i a la identitat nacional catalana. Des del punt de vista del contingut, aquesta publicació tindrà dos centres d'interès: la **reflexió sobre l'ús de les TIC**, en general, amb una particular focalització en la **comunitat lingüística dels Països Catalans**, en particular. La publicació s'anomenarà *Les hores* i estarà disponible per Internet des de l'espai web de l'IES Salvador Espriu.

L'arbre de continguts es desenvoluparà a partir de tres branques: **seguiment de l'actualitat** (portada) a partir del qual s'anirà generant material de reflexió que quedarà recollit en **seccions amb propostes d'informació, formació d'opinió i debat i espais d'enllaços i de participació**.

- El **seguiment de l'actualitat** consistirà a
 - seleccionar notícies sobre conflictes produïts per l'ús de les TIC
 - explicar què s'està fent al centre en matèria de TIC
 - analitzar-hi la presència del català
- Les seccions amb **propostes d'informació, formació d'opinió i debat** s'agruparan sota el títol d'**Observatori digital, Poder digital i .cat**. Els continguts es desglossaran en:
 - notícies sobre conflictes sorgits arran de la implantació de les TIC (p.e. la d'una condemna a una noia per haver fet ús indegut de l'e-mail d'una companya, l'enviament d'un acudit sobre el cap d'una empresa a través de l'e-mail...)
 - informació que faciliti l'esmentada reflexió (p.e. si es tracta de la propietat intel·lectual, oferir, a partir d'un enllaç que digui 'Per saber-ne més', informació sobre l'evolució històrica d'aquest dret, contingut, formes d'exercici...; a propòsit de la campanya pel domini .cat, fer conèixer com funciona la ICANN)
 - microcasos, alguns en vídeo, per induir la reflexió sobre què cal fer per resoldre els esmentats conflictes (elaboració d'una història, plantejament d'arguments d'acusació i de defensa de les accions realitzades)
 - propostes didàctiques (p.e. elaboració de decàlegs, redacció d'articles d'opinió, simulació de judicis amb arguments enfrontats...)
- Hi haurà **enllaços** generals d'interès per a cadascun dels àmbits temàtics
- **Integració de la nostra feina a [Escoles en Xarxa](#)**, un sistema de blocs, que permet de tenir corresponalsies en diversos instituts dels països de parla catalana, no exhaustives, sinó seleccionades, des d'on es relaten amb les diferents veus dialectals les diverses realitats de la comunitat educativa dels Països Catalans.

Avaluació

- c) Aspectes que es tindran en compte a l'hora d'avaluar
- Intervencions a classe amb educació, puntualitat i regularitat.
 - Aportació d'idees i material al treball d'equip.
 - Coordinació i integració en la tasca comuna.
 - Presentació puntual i acurada de tots els treballs requerits.
 - Estudi i assimilació dels principals conceptes.
 - Capacitat d'anàlisi crítica dels textos propis i aliens.
- d) Mètode d'avaluació
- Correcció i puntuació de quatre treballs amb característiques definides per la professora.
 - Correcció i puntuació d'un treball periodístic de lliure elecció.
 - Valoració de les intervencions orals.
 - Valoració del resultat final (aportació final a l'edició del diari electrònic).

Cadascun d'aquests apartats constituirà un 25% de la nota final de cadascun dels crèdits.

ANNEX 2: “ANEM A L’AUDIÈNCIA!”

1. Activitats prèvies:

- 1.1. Definició de norma i principi de legalitat
- 1.2. El judici penal
- 1.3.

2. Assistència a vistes

- 2.1. Protocol
- 2.2. Lliurament del dossier
- 2.3. Desenvolupament de les sessions

3. Comentari a l’aula i proposta d’activitats: redacció de cròniques

Sessió 1:

Comentari a classe de la diferència entre dret i justícia a partir d’un fragment d’un text d’un jurista europeu clàssic: Hans Kelsen.

- **Dret ↔ Justícia**

Si alguna cosa demostra la història del pensament humà, és que és falsa la pretensió d'establir, en base a consideracions racionals, una norma absolutament correcta de la conducta humana - fet que suposa que només hi ha un nivell de conducta humana just, que exclou la possibilitat de considerar que el sistema oposat pugui ser just també -. Si alguna lliçó podem aprendre de les experiències intel·lectuals del passat, és que **la raó humana només pot accedir a valors relatius**. I això significa que no pot emetre's un judici sobre allò que sembla just amb la pretensió d'excloure la possibilitat d'un judici de valor contrari. **La Justícia absoluta és un ideal irracional, o, dit en d'altres paraules, una il·lusió, una de les il·lusions eternes de l'home. Des del punt de vista del coneixement racional, no hi ha res més que interessos humans i, per tant, conflictes d'interessos**. La solució d'aquests conflictes pot trobar-se satisfent un interès en detriment de l'altre o mitjançant un compromís entre els interessos en pugna. És impossible demostrar que només una de les dues solucions és justa. L'una o l'altra poden ser justes segons les circumstàncies. Si prenem la pau social com a objectiu últim, i només aleshores, la solució del compromís pot ser justa, però la justícia de la pau és una justícia únicament relativa i no absoluta.

Hans Kelsen, ¿Què és justícia?

Activitat proposada:

- Lectura en veu alta al grup
- Comentari del significat de:
 - la relativitat dels valors
 - la justícia com a il·lusió
 - conflictes d'interessos i negociació com a sistema de convivència
- Material complementari per a la discussió de la relativitat dels valors:
 - explotació infantil (article Xavier Sala-Martín, en castellà): les solucions s'han d'adaptar als contextos socioeconòmics determinats

Si el dret no és justícia, què és? Un sistema de normes consensuades, públiques i tutelades per l'anomenat poder judicial.

N. Bobbio defineix el dret com: "aquell complex de regles emanades segons procediments establerts, que són habitualment obeïdes pels ciutadans i aplicades pels jutges"

A partir del text cal presentar el dret com un mitjà que tenen les societats per resoldre els conflictes que s'hi generen. Aquest mitjà presenta la forma d'un mecanisme d'una gran complexitat. A més, el dret s'ha de contextualitzar en cada societat; de fet, forma part del que anomenem cultura de cada societat, és a dir, una manifestació dels assoliments de la intel·ligència humana considerada col·lectivament.

Part pràctica: cerca a l'aula (10')

- una norma de la Declaració Universal de Drets Humans (NY 1948) sobre educació (art. 26) < <http://www.unhchr.ch/udhr/lang/cln.htm> >
- una norma del Codi penal sobre l'homicidi (art-138-143) < <http://www.igsap.map.es/cia/dispo/7734.htm> >
- una norma del règim intern del vostre institut o d'un altre centre
- una norma sobre l'hora d'arribar a casa a la teva família

Qui ha dictat la norma en cada cas?

Per què existeix la norma (bé jurídic protegit)?

Què cal per què tingui validesa?

Com s'aconsegueix que es compleixi?

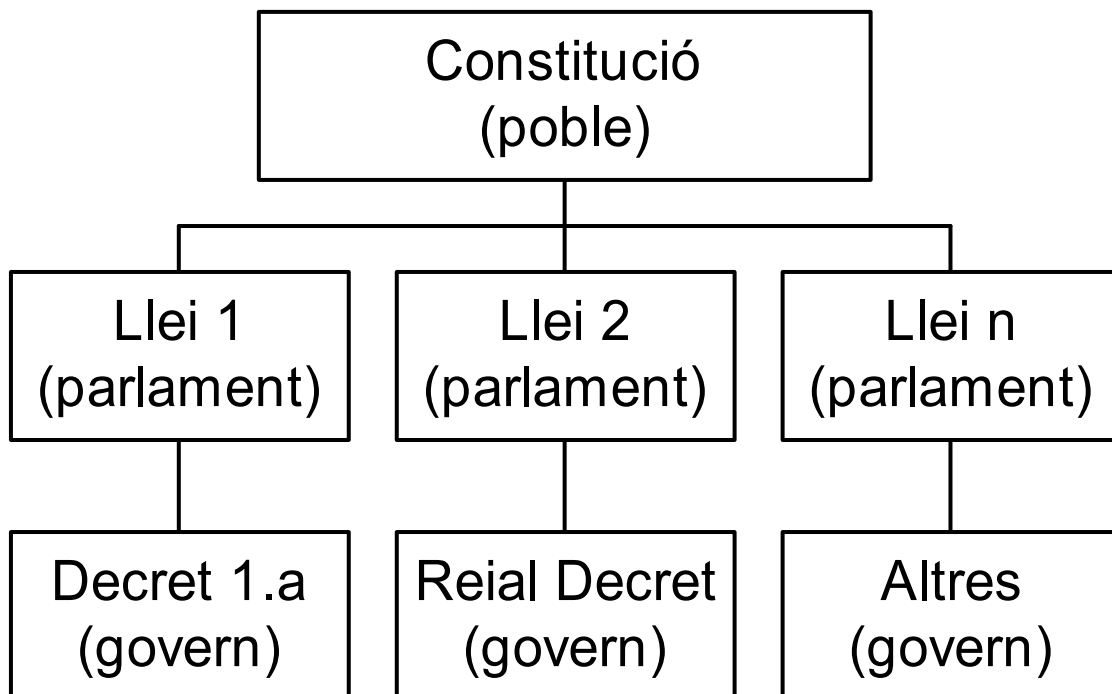
I si no es compleix?

Quin procediment hi ha en cada cas per sancionar?

Definició de llei:

Regla d'acció imposada per una autoritat superior (DIEC)

Les normes jurídiques s'estructuren i s'interpreten jeràrquicament.

La Constitució = norma fonamental o fundadora

Enllaços a Constitució americana

<http://www.house.gov/Constitution/Constitution.html> i CE

<http://www.ub.es/mercanti/Constitucio/Directconsti.html>

Un òrgan competent dicta una norma amb la funció de protegir un **bé jurídic** (valor que el conjunt de la societat considera que cal assegurar i garantir) i per mirar de solucionar un determinat conflicte.

Jurisdiccions:

- penal / delictes i faltes / procés s'inicia amb la denúncia
- civil / protecció del patrimoni / procés s'inicia amb la demanda
- contenciosa administrativa /relacions amb les administracions públiques /
procés s'inicia amb un recurs
- social / situacions laborals / procés s'inicia amb la demanda

Si no es respecta la norma i es vol recórrer al dret (hi ha d'altres sortides com ara la negociació, un pacte entre les parts amb o sense mediació –arbitratge–), cal iniciar un procés en la manera en què les lleis descriuen. Hi ha casos en què l'acolliment a la jurisdicció no és voluntari, sinó que és obligatori. Es tracta de la majoria de casos penals: és el fiscal qui decideix si s'ha de processar o no un delictes o falta.

1.2. El procés penal

El judici és només una part del procés. El procés judicial és el mitjà a través del qual el jutge aplica la llei.

Possible fet criminal → Denúncia → Investigació → Fiscalia → Procés judicial →
Sumari i diligències prèvies → Judici oral

Principi de legalitat:

nullum crimen sine lege

nula poena sine lege (art. 25 CE)

No hi ha crim si no està descrit per una llei. No es pot imposar cap pena que no estigui descrita per la llei. És la garantia política que el ciutadà no es podrà veure sotmès per l'Estat ni pels jutges a penes que no admeti el poble.

A més, el procés també es regeix per altre principis, com ara el principi d'audiència o contradicció: "ningú no pot ser condemnat sense ser escoltat i vençut en un judici" o l'acusatori: "no hi ha procés sense acusació".

Procés

- **civil** regit pel principi dispositiu. Investigació a instància de part
- **penal** regit pel principi d'oficialitat. Investigació *ex officio*

Judici oral

El tribunal davant de les parts comprova públicament tots aquells aspectes que consten al sumari:

- declaracions dels testimonis
- proves documentals

- proves pericials
- declaració de la persona acusada

Funció: que l'òrgan destinat a jutjar pugui valorar (formar l'opinió) amb les màximes garanties si els fets produïts constitueixen o no un delictes o falta tipificats al Codi Penal i, en conseqüència, s'apliqui a la persona autora la sanció corresponent.

Sentència

Ha de ser motivada, és a dir, s'hi ha d'exposar tots els **arguments** que han dut el tribunal a encabir els fets dins d'un determinat article del CP. No pot enumerar simplement els fets provats, sinó que cal que expressi les raons que fonamenten la valoració de la prova realitzada i exterioritzar la **convicció** del tribunal.

Parts

- **Acusadores:**

- a) Ministeri Fiscal (art. 124 CE)
- b) Acusador popular (art. 125 CE)
- c) Acusador privat
- d) Actor civil

- **Acusades:**

- a. **Persona imputada**
- b. **responsable civil**

Fiscal: enllaç al DCVB (etimologia). Cabasset on guardaven els diners / tresor públic. "El qui representa i exerceix el ministeri públic als tribunals"

Acusador popular: qualsevol ciutadà/ana espanyol que vulgui exercir l'acusació d'acord amb les prescripcions de la llei (qualsevol PF o PJ que ha estat ofesa pel delictes i que es constitueix en part activa en el procés penal instant el càstig del responsable)

Acusador privat: Part necessària per a la persecució dels delictes perseguibles a instància de part (calúmnia i injúria).

Actor civil: només en els casos en què no coincideixi l'exercici de l'acció penal amb el de la civil, si només s'han patit perjudicis civils.

Imputat: Part passiva necessària davant de la qual s'exerceix l'acció penal i contra la qual es dirigeix el procés.

2. Relat dels fets: dossier, apunts, resum a classe

Per assistir a vistes cal haver demanat permís a la secretaria de l'Audiència Provincial o del jutjat corresponent. Tràmit fàcil: sol·licitud per FAX.

Lliurament d'un dossier en una carpeta per a l'alumnat:

Objectiu final: escriure una petita crònica de les vistes que presenciieu

Tasques:

1. Prendre notes de les actuacions que es duen a terme

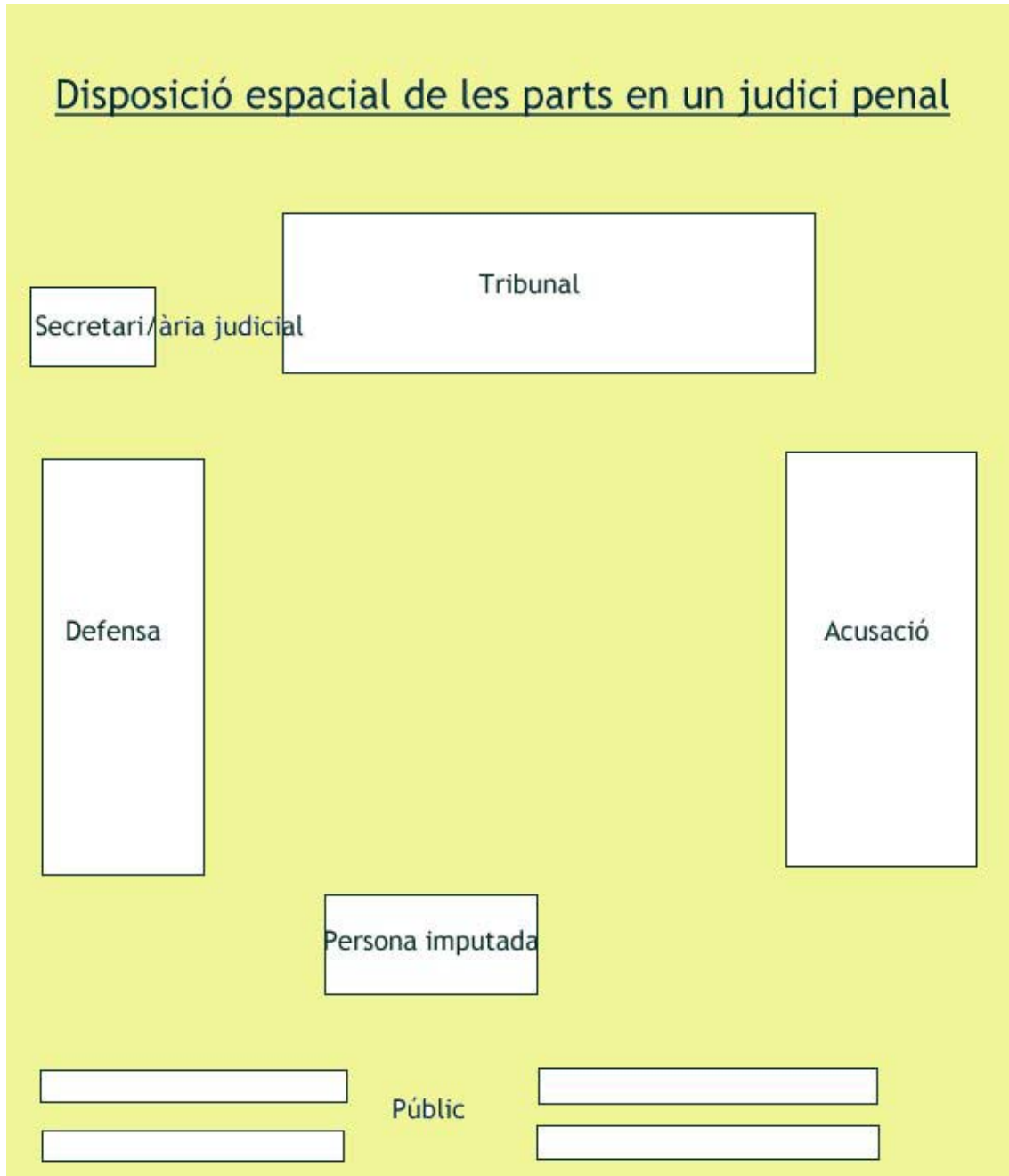
- criden a vista
- com van vestits
- com s'asseuen
- qui fa què
- qui és qui
- procediment
- apuntar les preguntes que us aneu fent

2. Fer un llistat dels interrogants que us van sorgint.

Al final de l'activitat (13,00 h) heu de lliurar la carpeta a la professora a la porta principal de l'Audiència de Barcelona.

Gràfic adjunt:

Disposició espacial de les parts en un judici penal

Exemples

----- Notes vista de salut pública -----

Membres del tribunal: 3 jutges (amb toga i punyetes)

Parts: Fiscal (amb toga amb un brodat vermell), defensa (amb toga), persona imputada escortada per dos policies)

1. Secretari judicial: Llegeix els fets

A l'arribada de l'aeroport de Barcelona, el dia x de l'any X, s'escorcolla la maleta de la persona imputada, M.M., i s'hi troba un doble fons amb bosses d'una substància blanca.

2. La persona imputada no obre boca a requesta del jutge.
3. Els policies, XZ i YW, declaren sobre aquests fets.
4. La Sra. AB, membre de la Brigada de Drogodependències declara que la substància trobada era cocaïna d'un grau de puresa del 80% i que el pes de la substància era de 3.648 grams.
5. Incident a la sala: La persona imputada demana sortir de la sala perquè es troba malament i sol·licita un reconeixement mèdic.
El jutge l'hi atorga. Se suspèn la vista fins a nou avís.
6. Es reprèn el judici. La defensa insisteix en la incapacitat de la persona imputada per governar conscientment els seus actes i demana una nova anàlisi psicològica.
7. Un altre incident a la sala. La persona imputada, fora de si, insulta els membres del tribunal i és retirada de la sala. El judici, però, continua.
8. Entren els metges forenses, SR. CV i Sra. BN els quals declaren que la persona imputada és capaç de regir els seus actes.
11. Fiscal i defensa llegeixen els seus escrits finals.
12. El tribunal fa entrar, de nou la persona imputada perquè faci la seva declaració final.

--- CRÒNICA DE L'ASSISTÈNCIA A UNA VISTA PER AGRESSIÓ SEXUAL ---

Agressió sexual: algú diu la veritat?

Clàudia Herrero

Johnny, Jenni, Susana i Dània, les diferents versions dels acusats i les víctimes

Als dos costats de la taula del tribunal seien els respectius advocats, els representants de la fiscalia. Al davant, amb posat seriós, hi havia els jutges (tots ells amb la vestimenta apropiada, la toga). Tothom esperava que comencés el judici; els acusats ja eren als seus llocs, asseguts en un banc exposats a les mirades dels allí presents...

Faré una breu introducció: en Jenni i en Johnny, que són els acusats, són germans, i la Susana i la Dània, les víctimes, són amigues i comparteixen pis a Barcelona juntament amb els agressors i altra gent, tots són d'Hondures.

Abans d'interrogar als acusats, el secretari judicial llegeix el que consta a la denúncia. Després fa jurar a en Johnny que dirà tota la veritat...(ho fa amb tots els que declaren)

Johnny:

· Què va passar aquella nit?

- *Jo estava amb el meu germà prenent unes copes, era a prop de mitja nit. Vam rebre una trucada amenaçadora... la veu, que era d'home, ens va dir que la dona del meu germà l'enganyava amb una altra. No sabíem qui era,... però vam pensar i creure que era una broma pesada de les nostres companyes de pis, ja que la Susana està enamorada del meu germà Jenni...*

Quan vam arribar al pis, beguts, les vam culpar d'haver-nos amenaçat amb aquella trucada misteriosa, però elles ho van negar. En cap moment les vam agredir... jo reconec que vaig insultar i amenaçar una mica... però anàvem beguts i...elles mentien.

· I si no les va agredir, com és que tenen ferides als pits i a altres parts del cos?

- *Aquestes ferides se les van fer en una baralla entre elles, perquè s'inculpaven mútuament. Elles van fer aquella trucada com a venjança...La meva cunyada ho passava malament compartint el pis amb elles, perquè no paraven de fer-li males passades.*

· Un cop arrestats, què passa?

- *Que la Susana i la Dània ens vénen a visitar a la presó i ens prometen que ens retiraran la denúncia i que serem lliures un altre cop... Però llavors l'advocat d'elles les coacciona... per no retirar la denúncia, perquè, si no, entrarien elles a la presó. La Susana i la Dània decideixen no treure'ns la denúncia, es fan enrera.*

Jenni:

· Reconeix que les va insultar i agredir?

- *Jo en cap moment no les vaig agredir, ni tan sols les vaig insultar ni amenaçar, jo em vaig asseure a mirar.*

· És veritat que les va portar al bany i un cop allà les va amenaçar de tirar-les per la finestra?

- *Això no és veritat, en cap moment les vam amenaçar de llançar-les per la finestra...no vam entrar al bany.*

· Elles que feien mentrestant? Com anaven vestides?

- *Elles portaven roba normal, i anaven begudes...es barallaven entre elles, s'esgarrapaven, s'estiraven els cabells...*

Dània:

· Què va passar aquella nit?

Vam anar a un parc la meva amiga i jo i el nostre amic Manolo ens va convidar a un refresc i vam arribar al pis cap a dos quarts de dues de la matinada. Més tard, van arribar en Johnny i en Jenni beguts a casa i ens van despertar i ens van posar de genolls i ens van obligar a fumar i a despullar-nos, ens hi vam negar i ens van pegar. En Johnny va mossegar els pits de la Susana i li va fer ferides, jo ho vaig veure...

Després ens van dur a l'habitació i en Johnny em va posar de cara a la paret amb un ganivet a la mà...no veia res del que li feia en Jenni a la Susana, però pels crits d'ajuda que em feia, vaig pensar que l'estava violant...i jo no podia fer res per ajudar-la.

· Què va passar llavors?

- *Ens van dir que l'endemà ens convidarien a dinar, van sortir de l'habitació i la Susana em va dir que l'havia violada...*

· És veritat que va haver-hi una discussió entre vostè i la seva amiga?

- *No, mai no ens barallàrem per inculpar-nos mútuament.*

· Com anaven vestides?

- *Portàvem el pijama.*

Susana:

· Què va passar aquella nit?

- *Jo havia sortit a la nit amb la meva amiga Susana i un amic nostre que es diu Manolo ens va convidar a una Coca-cola, només vam beure aquell refresc en tota la nit, no vam prendre alcohol.*

Vam dirigir-nos al pis i vam anar a l'habitació a sopar juntes, després vam posar-nos a dormir. Més tard van arribar beguts en Johnny i en Jenni, van picar la porta violentament, ens van despertar i van trencar el baldó de la porta...

· Com és que van trencar el baldó, si aquí consta que està en perfectes condicions? Continuí.

Perquè el van trencar en obrir la porta violentament, però abans d'entrar per nosaltres, el van arreglar...Després ens van portar al bany i amb un ganivet, ens van fer talls al cos, després ens van amenaçar de llançar-nos per la finestra...també van jugar a decidir quina de les dues llançaven primer. Després ens van portar a la sala i ens van posar de genolls a terra...i ens van obligar a ella i a mi a fumar-nos una cigarreta, ens hi vam negar i ens van cremar la mà. Després ens va dir en Johnny que ens despulléssim, però ens hi vam negar un altre cop i ens van colpejar. Ens van portar a mi i a la meva amiga a l'habitació, llavors Johnny va agafar la meva amiga i la va posar de cara a la paret...amençant-la amb el ganivet, mentrestant, Jenni em va llançar a sobre del llit i se'm va posar a sobre i em va fer el que ell va voler.

· I que és el que va fer?

- *Doncs...el que ell va voler fer-me...jeje...*

- La va penetrar? Va obrir les cames? Què més va passar?
- *Sí...em vaig resistir...Jo mentrestant cridava a la meva amiga Dània perquè m'ajudés, però ella no podia ajudar-me...*
- Després d'allò, què va fer tu i la teva amiga, vas fer-te un rentat vaginal tal i com vas dir als forenses?
- *Després d'allò, ells ens van dir que no havia passat res, que a l'endemà ens convidarien a dinar...Després que ells marxessin de l'habitació, em vaig posar a arreglar el prestatge... i després em vaig dutxar.*
- Com que el meu germà era a Tarragona no vam poder anar a la policia, així que vam esperar que arribés i vam anar a posar una denúncia. Vam anar amb el cotxe del meu germà i llavors vaig explicar a la Dània que en Jenni m'havia violat...*
- Vostè havia tingut abans alguna relació sexual?
- *No.*
- Com que no? Està segura del que diu?
- *Sí, n'estic segura.*
- Ens referim tant a Espanya com al seu país d'origen.
- *Aquí a Espanya no he mantingut relacions sexuals; al meu país, sí...*

Entren els forenses que havien fet les proves a les víctimes i expliquen que segons els resultats, no se sap del cert si va haver-hi violació o no, podria ser cert o no...

A mi, des del meu lloc als bancs del públic, em va passar pel cap la imatge d'una de les típiques sèries sud-americanes que fan per la televisió, aquelles en què tot déu està ficat al marro...A més a més, em vaig fixar, que durant tot el judici, una dona misteriosa del públic que semblava estar de part dels acusats, feia ganyotes d'incomprensió en declarar les suposades víctimes. També vull esmentar que tant els fiscals (que eren tres), com els defensors (un per cadascun dels acusats), com el jutge, feien cara de no acabar-se d'empassar cap de les versions explicades, ja que reien dissimuladament per sota el nas.

En conclusió...no sé qui deia la veritat, ni tan sols si algú l'havia dita en algun moment, però no semblava un judici d'agressió sexual gaire normal, només demano, i estic segura que no sóc l'única persona que ho pensa, una mica de respecte per aquests casos i totes les víctimes que han patit alguna agressió sexual, ja que és una cosa molt seriosa.

Aquesta fou la crònica seleccionada per ser publicada al núm. 19 de revista de l'IES Salvador Espriu, *Sinera*.